

ČESKOBATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

TRADICE A INOVACE

- 8 Rozhovor s koordinátorem průkopníků Erikem Verwoerdem – J. Tomeš
- 14 Mise: Pastoral Brothers – J. Helebrant
- 29 Rozhovor s výpomocným kazatelem Davidem Šmídou – D. Ženatá
- 34 Ohlédnutí za leuenberským synodem – J. Hofmanová

Den otevřených dveří

na Evangelické teologické fakultě
Univerzity Karlovy

V pondělí 26. ledna 2026 od 14.00 hodin,
učebna E, třetí patro, Černá 9, Praha 1

Bakalářské programy

- Sociální a pastorační práce
- Teologie křesťanských tradic
- Evangelická teologie
- Protestant Theology

Magisterské programy

- Komunitní krizová a pastorační práce – Diakonika
- Evangelická teologie

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – *R. Mazur*
- 8** Rozhovor s koordinátorem průkopníků Erikem Verwoerdem – *J. Tomeš*
- 12** Dítě a chlapec Ježíš jako symbol nového času – *J. Hoblík*
- 14** Mise: Pastoral Brothers – *J. Helebrant*
- 17** Jak mladí vnímají naši církev? – *A. Rozbořilová*
- 20** Písňový poklad, tradice a inovace – *P. Hanych*
- 23** Otázka na tělo – *E. Karásková*

MOJE CÍRKEV

- 29** Rozhovor s výpomocným kazatelem Davidem Šmídou – *D. Ženatá*
- 31** Mezináboženská modlitba připomněla den migrantů – *M. Vymětal, A. Rozbořilová*
- 33** Smutné a neveselé – *T. Šímová*
- 34** Církev společného stolu Páně a kazatelny se sešly v Horních Počernicích – *J. Hofmanová*
- 36** Exerciie za zdmi věznice budou nyní standardem – *Z. Turek*
- 37** Český bratr se letos bude věnovat ježíšovským tématům – *A. Rozbořilová*

DIAKONIE

- 39** Až za hranice naděje – *A. Šůra*

SLOVO

- 41** Rozhovor s novým předsedou Ekumenické rady církví v ČR Pavlem Pokorným – *A. Rozbořilová*
- 42** Vzhled až na prvním místě – *A. Švestková*
- 45** Jako anděl s polámanými křídly – *L. Klíma*
- 46** Doufat a jednat se stvořením – *J. Hofmanová*
- 47** Může malá změna přinést velkou budoucnost? – *J. Března*
- 48** Poslední slovo – *P. Hájičková*

ÚVODNÍK

Semper reformanda?

Začátek roku je pro mnohé impulzem k tomu začít nově, s čistým stolem. Máme různá novoroční předsevzetí, detoxy, očisty... Zkrátka je to čas pro změnu. Nové cesty, nová rozhodnutí, nové začátky. V církevním prostoru však zdá se, vše plyne poklidně dál. Když se mluví o církvi, leckoho slovo změna vyplaší. Mám k tomu jeden zážitek z nedávné doby. V jednom sboru chtěl farář dát vánočním bohoslužbám skutečně slavnostní, nevšední háv, a tak v jinak obvyklém liturgickém pořadu udělal několik změn – ovšem k nelibosti příchozích, kteří to označili za nevítané „novoty“. Pro některé z nás mají tradice a zaběhané pořádky větší váhu, než jsme ochotni si připustit. Ale proč? Není obava z jejich narušení zbytečně velká?

Jistě – krok do neznáma je vždycky spojený s pocitem nejistoty. Pro církev je však změna životně důležitý proces. Je to možnost, jak znovu promýšlet, zpřítomňovat a obnovovat to, co je podstatné. Jak hledat nové impulzy k tomu, aby byla živým a oslovujícím společenstvím. A zároveň pojistka před tím, abychom se stali zatuhlou prázdnou skořápkou. Nutnost neustálé změny v sobě zahrnuje i známé protestantské heslo *ecclesia semper reformanda est* („církev má být stále reformována“).

Ale to neznamená, že bychom měli věci „tradiční“ zavrhnout. Naopak. Tradice není brzda pohybu, ale paměť, která udává směr. Bez ní by inovace byly jen nahodilým experimentem. Ani samotná reformace nebyla odmítnutím minulosti, nýbrž návratem ke zdrojům – k evangeliu, které chce být slyšeno nově. Mezi tradicí a inovací přirozeně vzniká napětí, ale ne nutně konflikt. Potřebujeme přece obojí – to, co jsme převzali, i to, co vzniká nově a pomáhá nám mluvit srozumitelně k dnešku. A právě spojnicí mezi tradičním a novým budeme hledat v letošním tematickém cyklu „Ježíš ve všedních situacích“.

Požehnaný rok 2026 přeje

Adéla Rozbořilová

Nová éra Domku Na Sboru: kraj chystá expozici o českých exulantech

Pardubický kraj připravuje novou budoucnost pro kunvaldský Domek Na Sboru, který na podzim roku 2025 odkoupil od Českobratrské církve evangelické. Z historického objektu má vzniknout místo přibližující příběhy českých exulantů napříč staletími.

„Naším záměrem je mimo jiné ukázat jednotlivé migrační vlny z českých zemí směrem do světa, ať už se jednalo o Banát, Volyň, Spojené státy a celou řadu dalších míst, kde i dnes najdeme silnou krajanskou komunitu,“ naznačuje hejtman Martin Netolický. Podle něj má právě toto téma velký potenciál přilákat potomky krajanů, kteří v Česku často pátrají po stopách svých předků.

Podle krajského radního pro oblast kultury Romana Línea se nová expozice bude připravovat ve spolupráci s dalšími muzei v regionu a nová podoba Domku Na Sboru by se měla

návštěvníkům otevřít po jeho nezbytné rekonstrukci. „Naše muzeum ve Vysokém Mýtě má nyní objekt svěřený k hospodaření a je připraveno být garantem expozice, a to ve spolupráci s městským muzeem v Žamberku, ale také Vychoďočeským muzeem v Pardubicích a dalšími institucemi včetně Růžového paloučku nedaleko Litomyšle. V tuto chvíli předpokládáme, že bychom návštěvníckou sezonu 2026 nechali objekt otevřený ve stávajícím režimu, tedy na základě předchozího ohlášení. Cílem je, abychom objekt s novou náplní otevřeli v průběhu roku 2028,“ řekl Roman Línec.

Hof

Startuje pátý ročník studentské literární soutěže, letos na téma Neviditelní hrdinové mezi námi

Českobratrská církev evangelická v polovině ledna otevírá pátý ročník své literární soutěže pro žáky a studenty od 10 do 21 let. I tentokrát se koná v rámci Mezinárodních dnů proti rasismu v Česku a opět se věnuje tématu lidské důstojnosti. Letošní motto „Neviditelní hrdinové mezi námi“ vybízí mladé autory, aby se podívali na každodenní situace, v nichž lidé svou nenápadnou odvahou, laskavostí nebo vytrvalostí pomáhají udržovat důstojnost vlastní i druhých.

Soutěž chce upozornit na to, že hrdinství nemusí mít podobu velkých činů. Často se odehrává v tichosti – v práci lidí, kteří nejsou vidět, ale bez nichž by společnost nefungovala. V drob-

ných gestech, která nikdo nefotí. V rozhodnutích, která se neobjevují na titulních stranách, ale mění atmosféru kolem nás.

Žáci a studenti mohou psát eseje, úvahy či vyprávění. Důležité je jediné: ukázat, že důstojnost není abstraktní pojem, ale něco, co se rodí v každodenních vztazích a drobných rozhodnutích. „V zaslaných pracích významně oceníme autentický autorský přístup, vlastní vklad, neotřelý pohled na věc či návrhy na zlepšení stavu,“ upozorňují pořadatelé. Stejně jako v předchozích letech vyvrcholí soutěž březnovou konferencí v prostorách Senátu Parlamentu České republiky. Tam budou slavnostně vyhlášení vítězové a předány věcné i finanční ceny.

Soutěžní práce lze odevzdávat elektronicky prostřednictvím formuláře na webu e-cirkev.cz/soutez. Tam jsou také k dispozici kompletní pravidla a propozice.

Hof

Církve v Helsinkách vyjádřily odpor proti ideologii „ruského světa“

Na začátku prosince 2025 se v Helsinkách sešlo téměř sto představitelů evropských církví, ekumenických partnerů a vědců, aby společně diskutovali o hrozbách ideologie „ruského světa“. Ta podle účastníků zkresluje křesťanskou víru, legitimizuje ruskou agresi proti Ukrajině a staví se proti základním demokratickým hodnotám.

Setkání pořádala Konference evropských církví (KEK) spolu s Evangelickou luterskou církví Finska a Pravoslavnou církví Finska. Za

Českobratrskou církev evangelickou se zúčastnili synodní senior Pavel Pokorný a teolog a člen vedení KEK Petr Kratochvíl.

Závěrečné prohlášení označuje ideologii „ruského světa“ za účelovou a systematickou imperiální strategii, která popírá ukrajinskou identitu, sakralizuje politickou moc a zneužívá náboženský jazyk k ospravedlnění války.

Církve proto vyzvaly k teologické jasnosti, morální odvaze a praktické solidaritě s oběťmi konfliktu. V závěrečném prohlášení vytyčily několik konkrétních oblastí, kde mohou svým aktivním působením napomoci ke změně. Doporučují podporu uprchlíků, posilování demokratické odolnosti, odmítání propagandy i budování dialogu mezi evropskými církvemi. Zároveň apelují na nutnost chránit lidská práva, podporovat disidenty v Rusku, uchovávat svědectví o tom, co se děje na Ukrajině, a ve společných modlitbách hledat cesty ke spravedlivému míru.

Závěrečné prohlášení lze v nezkrácené podobě najít na webu e-cirkev.cz.

Hof, foto: Kinga Majewska (KEK)

TÉMA: TRADICE A INOVACE

ty velikonoce
kdy bylo ježíšovi dvanáct
se jeho rodiče
i učitelé v chrámě
pořádne zapotili

nazaretský mladík
přemýšlel
ptal se
diskutoval

co to znamená
odrůstat naivitě
opustit dětinské
ale ve víře zůstat jako děti?

jaké to je
doprovodit dítě ke dveřím
a nechat je
jít vlastní cestou?

díky bože
za biblické lekce
růstu
dospívání
rodičovství

díky bože
jsi v tom všem s námi
díky ježíši
že jsi tím prošel
jako člověk

*modlitba **Lenky Rídzoňové,***

*kresba: **Sára Konvallínková***

Když Bůh promluví nově

(Dvanáctiletý Ježíš) jim řekl: „Jak to, že jste mě hledali? Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?“ (Lk 2,49)

Ježíš jako „skoro-už-týnejždr“ přivodil svým rodičům velké starosti. Příběh o tom, jak se jim ztratil při výroční sváteční pouti do Jeruzaléma, je z jejich strany nabit intenzivními a bolestivými emocemi: Co jsi nám to udělal, synku? Hledali jsme tě s velkou úzkostí! A tvému vysvětlení opravdu nerozumíme!

Zřejmě i proto autor evangelia přijde hned s dvěma následujícím komentáři: Po návratu už je Ježíš zase poslouchal. A byl ve svém dalším růstu do dospělosti milý Bohu i lidem. Včetně rodičů, že?! Vztahy uprostřed Josefovy rodiny jsou v tu chvíli plné napětí kvůli prostému faktu, že se ztratilo milované dítě. Tři dny rodičovského hledání jsou nabitě strachem a obavami.

Chrámové náboženské učitele Izraele zaujal dvanáctiletý Ježíš naopak pozitivně. Odpovídal jim s výjimečnou rozumností. S překvapivým vhladem do Hospodinových věcí. O nějakých dvacet let později se ale vztahy již dospělého Ježíše s náboženskými učiteli postupně zhorší a vyhročí. Nad chrámem, kde už jako dvanáctiletý horlivě a rozumně diskutoval o božích věcech, nakonec vyhlásí Boží soud!

Ježíš jako nový učitel Izraele totiž porozumí boží vůli pro Izrael jinak než většina tehdejších vůdců: Chrám má být podle jeho rozpoznání Otcovy vůle domem modlitby pro lidi ze všech národů. Nikoli hermeticky uzavřenou pevností povýšeného židovského pravověří.

Obyčejní malí lidé jako pastýři, rybáři, chudaví či malomocní (opovržlivě se jim říkalo „lid země“) mají být prvními příjemci evangelia o Boží náklonnosti ke všem lidem. Nikoli terčem opovržení těch, kteří se prohlašují za znalce mojišiovského Zákona.

Zbožnost má být čistým a niterným pramenem dobrého života. Nikoli vlajkou, se kterou

pokrytecky mávám, abych se vyvýšil nad méně zbožnými.

Hospodin je ve své náklonnosti k Izraeli, církvi a celému svému stvoření stálý a vytrvalý. Porozumění jeho vyznavačů, co to znamená pro jejich „tady a teď“, je ovšem na stálém postupu. To, co je tradiční a zvykové, zřejmě proto, že to přinášelo dobré ovoce před desítkami a stovkami let, dnes už možná potřebuje inovaci a změnu.

Co znamená být českobratrským evangelíkem v roce 2026? Jak veřejně působit v sekulární postkřesťanské společnosti? Jaké jsou nyní hlavní úkoly pro naše sbory a církve? A jakými metodami jich dosáhnout? Co z bohatství evangelia a křesťanské víry má dnes zaznít se zvláštním důrazem?

Je potřeba, abychom si podobné otázky o „věcech našeho Otce“ kladli vždy nově. Nepřekvapí nás, že inovaci obvykle přinášejí mladší generace. Inovátory v našich řadách je potřeba vtáhnout do poctivého a otevřeného hledání. Většinou to pomůže k živější a užitečnější církvi. A taky jim, aby nepodlehli svůdnému vábení černobílých a rychlých revolučních řešení.

Roman Mazur, foto: pexels.com

Hlavním cílem je účast na Božím díle, ne aby církve přežila

O zkušenosti s průkopnictvím v Nizozemsku

Už téměř před dvaceti lety se Protestantská církev v Nizozemsku (PKN) vydala cestou hledání nových podob církve, srozumitelných a zajímavých pro dnešní společnost. Jednou z klíčových osobností tohoto úsilí je Erik Verwoerd. Po studiu teologie a mnoholeté práci s mládeží Erik již tři roky vede celý průkopnický projekt na národní úrovni. V těchto dnech navíc dokončuje studium oboru „Lidský rozvoj, organizace a řízení změn“. Jak se snoubí tradiční církve a nové nápady a experimenty?

netýká jen těch, kdo do kostela chodí – evangelium je relevantní pro všechny. Ale pokud lidé nepřicházejí k nám, musíme hledat způsoby, jak bychom my mohli jít k nim.

Erik Verwoerd

Kde začala tvá průkopnická cesta?

Potřeboval jsem ke svému dálkovému studiu teologie vychodit stáž, ale neměl jsem na ni čas. Pak mi kamarádi poslali nabídku práce na pozici průkopníka. Netušil jsem, že něco takového vůbec existuje. Když jsem si ale tu nabídku přečetl, řekl jsem si: „Tohle jsem přeci já!“ Tak jsem se přihlásil a oni mě vzali. Začal jsem pracovat jako průkopník, aniž bych vlastně věděl, co to znamená.

Takže jsi byl rovnou hozený do vody a musel ses naučit plavat?

Tak jsem to nevím. Prostě jsem začal pracovat jako průkopník, protože mi to dávalo smysl.

O co vlastně v průkopnictví jde?

U nás v Nizozemsku vše začalo výzkumem, který ukázal, kolik lidí přestává chodit do kostelů. A my jsme si řekli: evangelium se přeci

K tomu je ale potřeba lidem nejprve naslouchat. Co jsou zač? Čím žijí? A jak se vztahují k evangeliu? Tady to celé začalo – prostě jsme naslouchali. Učili jsme se tím, co jako církve můžeme dělat, abychom s lidmi zůstali v kontaktu a tvořili s nimi vztah. To je druhá klíčová věc: budovat vztahy. Když se pak v těchto vztazích začne dít něco hlubšího – když lidé projeví zájem o víru – nabídneme jim prostor, kde mohou klást otázky. Z těchto setkání se někdy postupně rodí malá společenství.

A z nich se časem mohou stát i nové formy církve.

Vy jste v Nizozemí začali průkopnický uvažovat zhruba před dvaceti lety, je to tak?

Ano i ne. Samotný program průkopnictví v PKN (Protestantse Kerk in Nederland, Protestantská církev v Nizozemsku, pozn. red.) začal v roce 2008 – ale to neznamena, že se předtím nic nedělo. Průkopnická iniciativa, ve které jsem pracoval já, třeba vznikla už v roce 2000.

Velkou inspiraci jsme našli ve Velké Británii. Tam už dlouho hledají nové formy církve. Zkusili jsme proto kopírovat to, co jsme u nich viděli – a pak jsme sledovali, jak to funguje u nás a co je potřeba přizpůsobit.

Nejdůležitější bylo prostě začít. Naplno jsme přijali to, čemu se říká průkopnická cesta – tedy model misie a tvorby nových společenství. Investovali jsme hodně peněz, školení a podpory k tomu, abychom místním sborům pomohli začít vlastní iniciativy podle tohoto modelu.

Jak jsi říkal, pro tebe osobně bylo přirozené stát se průkopníkem. Bylo to tak i pro celou PKN? Jak obtížné bylo otvírat ve vaší církvi témata spojená s misíí?

Před dvaceti lety by asi málokdo popsal PKN jako „misijní církev“. V průběhu let se toho ale hodně změnilo. Pomohlo několik věcí. Naši faráři a synodálové začali jezdit do Velké Británie navštěvovat jejich projekty. V příbězích, které nám přivezli zpátky, jsme se hodně poznávali. Začali jsme také objíždět naše církevní okrsky. V každém z nich jsme měli program o misii – a to celé jsme absolvovali čtyřikrát. To pomohlo vytvořit nový způsob uvažování o misii. Důležité bylo i to, že PKN vznikla v roce 2004 spojením tří denominací. Byl to pro nás nový začátek, kdy jsme přirozeně znovu promýšleli, co vlastně děláme. Cítili jsme chuť začít o misii přemýšlet novým způsobem.

Jak se tedy u vás za posledních dvacet let změnilo chápání toho, co je to misie?

Když se u nás dříve řeklo „misie“, lidé si okamžitě představili „evangelizaci“ – tedy sdílení evangelia slovy bez znalosti kontextu posluchačů. Na to jsou lidé v naší církvi hodně alergičtí. Museli jsme proto začít misii kontextualizovat, naplnit to slovo trochu jiným významem. Naše církev je velmi různorodá: máme sbory liberální, konzervativní, evangelikální... od každého něco. V hledání nových forem navíc spolupracujeme i ekumenicky. Jedna úzká definice misie tu proto prostě nefunguje. Inspirovali jsme se také anglikánskými Pěti znaky misie (Five Marks of Mission). Podle nich je misie něco celostního – patří do ní i péče o stvoření či pomoc chudým. Přemýšlení o misii také vedlo k mnohým plodným rozhovorům o identitě. Co vlastně chceme lidem sdílet, co je to evangelium? Čemu věříme? A co to znamená pro svět a pro lidi kolem nás? Přijali jsme vlastně postupně trochu novou teologii – od chápání misie jako našeho poslání jsme se posunuli k chápání misie jako účasti na Božím poslání ve světě. Dokonce i lidé, kteří se nepovažují za křesťany, se pak nějakým způsobem mohou na Božím poslání podílet – pokud dělají dobro, pomáhají lidem, pečují o stvoření... tak se možná už té Boží mise a aktivity účastní.

Setkali jste se i s odporem vůči takovéto teologii nebo vůči průkopnictví? Na jaké třecí plochy jste narazili?

Ano, samozřejmě. Velké napětí vznikalo na lokální úrovni. Mnozí vnímali nové projekty jako konkurenci. Obávali se, co ta nová – a tím pádem i atraktivní – komunita udělá s mladými rodinami v jejich sboru. Odejdou tam a sbor se oslabí? To přece nechceme! Další věcí byla silná touha tradičních sborů, aby se noví věřící z průkopnických míst vraceli zpátky k nim a aby se tak kostely znovu naplnily. Věděli jsme, že takto to nefunguje. Jenže pak zaznívala otázka: tak proč bychom je měli podporovat? Stojí nás to přeci hodně peněz, času, někdy sdílíme ►

i prostory... To vše zvyšovalo napětí. Když se podíváme na národní úroveň, synod průkopnictví odstartoval s velkou pompou. „Chceme podporovat nové iniciativy a jsme ochotní do nich finančně investovat!“ Jenže postupem času začalo mnoho stávajících sborů mít potíže: klesaly počty členů, financí ubývalo. Pak je nutné si vybrat, do čeho investovat a do čeho ne. V takovou chvíli se pozornost obvykle přesune k tomu, jak udržet stávající sbory namísto zkoušení nových věcí. To známe i ze světa byznysu: když se škrtá, inovace jsou první na řadě. A průkopnictví je vlastně určitý způsob inovace církve.

To napětí si umím dobře představit. Jak je to ale s těmi inovacemi – vrací se to, co průkopníci dělají, přeci jen nějak zpátky do církve?

Když jsme začínali, měli jsme dva hlavní cíle. Prvním cílem bylo sdílet evangelium s těmi, kdo do církve nechodí. Druhým cílem bylo umožnit stávající církvi učit se ze zkušeností nových forem. Často používám metaforu rodičů s dítětem. Rodiče představují existující sbory a dítě průkopnickou iniciativu. Když jsme začínali, byli jsme jako miminko: nevěděli jsme, co děláme, byli jsme hodně závislí finančně i jinak. Po pár letech vzniklo iniciativ více a my jako hnutí dorostli do fáze dospívání. Teenageři si formují vlastní identitu: objevují svou nezávislost, chtějí trávit čas se svými vrstevníky, a ne vždy chtějí mluvit s rodiči. To se stalo i u nás. Mívali jsme školení jen pro průkopníky, což někdy vyvolávalo napětí s „rodiči“. Používali jsme trochu jiný jazyk, měli jiné důrazy a nechápali jsme, proč nás rodiče nechápou. Samozřejmě to bylo frustrující. Myslím, že teď jsme ve fázi mladých dospělých. Někteří z nás jsou už finančně nezávislí. Umíme vést s tradiční církví lepší dialog, protože už jsme si něco prožili – a církev se tím pádem od nás může lépe učit. Vytvoření vlastní identity trvalo nějaký čas. Teď si myslím, že se našim „rodičům“ znovu přibližujeme. A je toho hodně, co můžeme vracet. Například téma pe-

něz: během let jsme přišli s dvanácti různými způsoby, jak projekty financovat. Tradiční sbory obvykle vše platí pouze z příspěvků svých členů a z pronájmů sborových budov. Jsou ale i jiné možnosti.

Průkopnictví je vznikající mezinárodní hnutí, které v měnícím se kontextu dnešní doby hledá nové způsoby, jak tvořit církve s těmi, kteří se v kostelech cítí nespokojeni. Přímo mezi takovými lidmi vznikají nová společenství s nízkým prahem a misijním potenciálem, kde se víra žije a sdílí co nejvíce srozumitelným způsobem. Průkopnictví se zejména v posledních letech věnujeme i v naší církvi – patří do něj např. pražský Nekostel, zbraslavský klub průkopníků či kazatelská stanice Ká-Dvojka v Karviné, ale i mnohé aktivity a iniciativy místních sborů. Více informací naleznete na webu www.prukopnictvi.e-cirkev.cz.

Dokážeš si vybavit nějaký projekt, kde se ta tradiční a nová forma církve spojily v něco, co spolu opravdu dobře fungovalo?

Takových příkladů máme hodně. Co mají společného, je způsob myšlení. Mnoho společenství má totiž tzv. „sborové“ myšlení – jejich hlavním cílem je přežít. Ale pokud pracujete s širší představou Božího království a chcete Boží království spoluutvářet, dává vám to svobodu. Může se stát, že jednoho dne nějaká konkrétní forma církve skončí a něco jiného bude pokračovat – to ale nevadí, protože obě jsou součástí Božího království. To je podle mě konstruktivnější způsob uvažování. Je v pořádku si přiznat, že Bůh pracuje v různých dobách různými způsoby. Někdy proto prostě potřebujeme otočit list. To ale neznamená, že by Bůh někde zmizel. Je pořád přítomen.

To chce hodně pokory.

na misijní konferenci ČCE s Jordanem Tomešem (2025)

Hlavním cílem není, aby církev přežila. Hlavním cílem je účast na Božím díle, jehož rozměr přesahuje naše chápání. Pokud se na to podíváte takto, najdete různé cesty, jak toho cíle dosáhnout. Dokážeme například otevřít ruce, pustit to, čeho se někdy až úzkostlivě držíme, a vrátit to Bohu? Možná má s námi Bůh jiný plán. Jít s Bohem, to je cesta svobody. Další praktická věc je ujasnit si očekávání. Co průkopnictví žádá od místního sboru? Jak moc závislí na sobě budeme? A vidíte průkopníky jako rovnocenné partnery, nebo si myslíte – když to přeženu – že jen farář je skutečným služebníkem Božím?

A co malé sbory? Co mohou dělat, aby se také vydaly průkopnickou cestou, aniž by musely zakládat něco nového?

Myslím, že je důležité začít u toho, co už je. Každý sbor obvykle už misii nějak dělá, byť jen v malém. Potravinová pomoc, otevřené rodinné bohoslužby, modlitební setkání, kurzy víry...

Prvním krokem je podívat se na to, co se už děje, a přemýšlet, jak na tom stavět. Pokud jde o nějakou aktivitu, je dobré naslouchat jejím návštěvníkům: proč přicházejí? Co pro ně ta aktivita znamená? Pak je možné zkusit aktivitu proměnit v komunitu. Tedy – nejen pořádat něco pro lidi, ale dělat to s nimi. Nejen jednorázová aktivita, ale prostor, kde se mohou lidé více poznávat.

Co v misii 21. století znamená úspěch?

Raději používám slovo „plodnost“. Co to ale znamená? To je těžké. Nejde o čísla – jde o vztahy. A kontext je nesmírně důležitý. Pokud jste třeba v prostředí, kde církev v minulosti udělala spoustu chyb, tak se lidé do kostela prostě nepohnou. Navenek se tak může zdát, že se nic neděje, ale možná se potichu bude dít proces uzdravení: lidé skrze vás poznají jinou tvář církve a jinou tvář Boha. Někdy se stane, že po dvou letech trpělivé průkopnické práce přijde v neděli 250 lidí. A jindy – třeba v Amster- ►

damu, který je hodně sekularizovaný – máte po deseti letech práce deset lidí. A přesto to neznamená, že vaše práce nebyla plodná. Hodně záleží na vašem záměru: kam až chcete dojít? Vaše úmysly určují, kam se můžete dostat. Je třeba o svém záměru přemýšlet a u každého rozhodnutí si klást otázku: vede tento krok směrem, kterým chceme jít? Některé iniciativy nechávají věci úplně otevřené, protože nechtějí věci příliš řídit, nebo mají alergii na slova „strategie“ a „vize“, protože se bojí, že by to pak nebylo „od Boha“. Ale myslím, že tyto dvě věci se mohou dobře doplňovat – pokud stále nasloucháte Bohu, lidem, sami sobě, procesu a tomu, co nefungovalo. Pak může strategie a duchovní naslouchání jít velmi dobře ruku v ruce.

Co průkopnictví udělalo s tvou vírou?

Když jsem začínal, cítil jsem tíhu obrovské odpovědnosti – že přeci musím lidem předat evangelium! Postupně mi ale došlo, že já nemusím

nikoho „obracet“. Když jsem se s lidmi setkal, viděl jsem, že někde na jejich cestě už s nimi Bůh byl. To mi ukázalo, že Bůh má věci ve svých rukou, že zná každého člověka. Já se jen připojuji k tomu, co už koná. Můžu být součástí jeho poslání, ale on je ten, kdo vede – a kdo dělá mnohem víc, než vidím. To neznamená, že nemusím dělat nic – ale je to spíš partnerství. Když se má otevřenost Bohu a Boží jednání protne, dějí se dobré věci.

Nedávno jsi nás v Česku navštívil. Jaké průkopnické místo bys založil, kdybys byl Čechem?

Nad tou otázkou jsem už přemýšlel. Ale upřímně – nechci na ni odpovédět, aby to nevypadalo, že je to něco, co byste měli dělat. Odpověď najdete u lidí, se kterými chcete tvořit společenství. To na mně není.

připravil a z angličtiny přeložil Jordan Tomeš,

foto: ARO

TEOLOGIE

Dítě a chlapec Ježíš jako symbol nového času

Bez starého by nebylo ani to nové

Legendární příběh o dvanáctiletém Ježíšovi v chrámu (Lk 2,41–52) je půvabný, hluboký i pravdivý. Ježíš zmizí rodičům z dohledu. Přesto se jejich ustarané hledání dočká úspěchu. Zastihnou jej, jak diskutuje s rabíny, učenci, učiteli.

Dvanáctiletý Ježíš už není betlémským nemluvnětem, i když jej jeho matka stále nazývá dítětem (v. 48). Ale ještě není dospělým učitelem a uzdravovatelem. Jako nemluvně se stal

symbolem zrození čehosi nového, zatímco jako dvanáctiletý (podle antických představ) se nachází na pomezí mezi dětstvím a dospělostí. Na tomto pomezí však prozrazuje nadání, jímž se později stane proslulým. Nový čas se začíná rozvíjet.

Ano, je to legenda. Ta legenda však vypovídá cosi o Ježíšovi. Pravdivost legend vůbec bývá jiná než pravdivost historických zpráv, ale tím nepřestává být pravdivou. Také se nyní neptáme na historického Ježíše, jak to už dávno dělá novozákonní biblistika, nýbrž na jeho obyčejnou

William Holman Hunt: Hledání Spasitele v chrámě (1854-1855)

tvář. Kým byl Ježíš ve všední čas? Co jedinečného na jeho obyčejné všednosti bylo? Jak jeho příběhem promlouvá Bůh?

Neočekávaná událost

Obyčejný chlapec se ocitl v posvátném prostoru – a přitom diskutuje s mudrci. Takto příběh naznačuje, kým Ježíš byl a jaký byl. Jak si šel „svou cestou“, a přitom takového jej lidé nacházeli. Jak vykládal lidem své učení, a oni mu naslouchali, a mnozí mu zůstali věrní i po jeho smrti. Někteří pečovali o to, aby jeho učení zůstalo zachováno a šířilo se. Jakýpak rozpor mezi starým a novým, mezi Písmem a tradicí... Kdyby nebylo nic starého, nebylo by ani nic nového. Proto je také nešťastné, když si jedni hrají na „ty chytré“ oproti těm druhým. Příběh o chlapci v chrámu hovoří proti tomu. Chlapec a rabíni se navzájem respektují. Vždyť ti staří moudří sami rozpoznali, že na mladém chlapci cosi je.

Po staletí bývalo ovšem zvykem vykládat Ježíše jako toho, koho předpovídali proroci. Při-

tom starozákonní proroci o něm ani slovo neztratí. Jen tu a tam nalezneme ve Starém zákoně zaslíbení, která byla až později považována za zaslíbení mesiáše (např. Iz 9,1–6; 11,1–16; Mal 3,1). Proroci spíše pěstovali v lidech smysl pro budoucnost, která je v božích rukou. A mluvili přitom o mnoha rozmanitých věcech. Někdy mluvili o tom, jak Bůh do světa lidem přinese spásu, čas blaženosti. Když pak někdo očekával mesiáše, a našel ho v Ježíšovi, naplnilo se očekávání způsobem, který nikdo nečekal. Kdo čekal, že mesiáše ukřižují?

Bůh prostě není přírodní zákon. Je tvůrcem přírodních zákonů, ale také průvodcem člověka jeho dějinami. V dějinách se pak odehrává mnoho předtím nečekaného. Sice je pro nás jednodušší pracovat s dobře sestavenými a vyladěnými mechanismy, ale dějiny nejsou ani mechanické. A tak i Bible skrývá tajemství a mnoho moudrosti. Kdo to vše obsáhne? Je proto užitečné při pouhém čtení Písma se učit čekat nečekané a vnímat boží blízkost. Jak boží blízkost Písmem promlouvá do ►

přítomnosti? Do obyčejné, všední přítomnosti?

Naladit se na Ježíše

Představa, že Ježíš naplňuje dávná prorocká zaslíbení, má v Novém zákoně některé opory (Mt 1,23; Lk 24,44; Ř 1,1b.2 aj.) a tuto myšlenku podle schématu zaslíbení-naplnění pak rozvíjeli myslitelé raného křesťanství. 1. apologie Justina Mučedníka je ho doslova plná. Jedná se o dobový způsob výkladu. Je to ale starobylá metoda, kterou například biblistika dávno opustila. Spíše než spekulovat o tom, jak vlastně proroci Krista „předpovídali“, dává proto smysl ptát se, jak se Ježíšovo působení a učení nacházelo ve shodě a v kontinuitě se židovským Písmem. (Než abychom banálně poukazovali na to, že o Ježíšovi věděli už kdysi dávno.) Paradox? Jedinečný Ježíš ve shodě se Zákonem? Ježíš Zákon konkretizuje, zatímco Zákon sám se vyjadřuje obecně, aby se v lidské obci uplatňoval pro všechny jednotlivce. Podobně tedy, když

porozumíme Ježíšově obyčejné jedinečnosti, najdeme si cestu i k tomu, jak sama sebe s ním vyladit. Připomeňme si, jak dvanáctiletý Ježíš odpovídá na úzkost svých rodičů: „Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?“ Ne být prostě v kostele, ale skutečně žít v božím slovu, kolem něhož se v jeruzalémském chrámu točila výuka a diskuze.

Jak se z toho ponaučit? Mluvit o ponaučení nestačí, ač i to je užitečné a potřebné. Samo o sobě je to vnějškové. Nemají s námi biblické příběhy ale také něco „dělat“? Evangelijní příběhy jsou od toho, aby nás inspirovaly – alespoň přibližovaly Duchu. A také aby nás motivovaly – rozpohybovaly k pravdě, dobrému jednání a životnímu cíli. A dokonce aby nás povzbuzovaly ve vlastní duši budovat přibýtek, v němž nás může Kristus navštěvovat. A proto pozvání k Ježíšovu příběhu zve ještě dál a hlouběji – žít z Krista a v Kristu! Žít Ježíše.

Jiří Hoblík, mezititulky redakční, foto: wikipedia.org (DcoetzeeBot)

JAK SE Z FARÁŘŮ STANOU INFLUENCEŘI?

Mise: Pastoral Brothers

Bilancování nad 7 lety existence, rokem 2025 a budoucností

Pastoral Brothers – projekt, který jsme zakládali při 100. výročí vzniku ČCE v Pardubicích při oslavách v plné hospodě. Popíjeli jsme bourbon a řekli si, že budeme youtubeři. Oslovíme svým vtipem a teologií mladé lidi mezi 15–25 lety. No a za těch sedm let se z nás stali evangeličtí influenceři.

Náš původní cíl jsme nesplnili. Youtubeři se z nás stali, ale rozhodně jsme neoslovili teenagery a mladé dospělé. Oslovili jsme generaci 25–65 let. Tedy naše mladší a starší vrstevníky a jejich rodiče/prarodiče. Vzpomínáme si, jak za

námi přišla jedna slečna (23 let), jestli bychom jí podepsali naši první knihu. Wau, jasně, že jo! Jsme celebrity a mladí nás žerou. Jupí! A dodala: „Díky kluci, babička bude mít velkou radost.“ V tu chvíli to bylo definitivní. Generaci Z jsme neoslovili.

Ale nevadí, protože se povedlo oslovit tisíce dalších z jiných generačních skupin. Postupem času jsme nebyli pouze tvůrci videí na YouTube, ale přešli jsme i na další sociální sítě. Přidávali jsme postupně další tvorbu – meme, komentáře ke společenskému a politickému dění, články, podcasty, vtipy, knihy atd. Zájem o evangelium podávaný vtipnou, otevřenou, nenásilnou a ně-

kdy kontroverzní formou, která ovšem neztrácí hloubku, byl na evangelické poměry nebývalý. Za to jsme vděční.

Co se nám povedlo a co ne? Co jsme se naučili?

Díky naší osobitosti, autenticitě a nebojíme se říct i Božímu požehnání se nám povedlo dostat evangelium v evangelické formě do myslí a snad i srdcí široké veřejnosti. Začala se o nás zajímat média. Pozornost rostla. To s sebou neslo i další přemýšlení nad obsahem a větší zodpovědnost. Množily se dotazy: „Kde vás mohu potkat osobně?“ „Co si myslíte o homosexualitě?“ „Mohu masturbovat? Nevadí to Bohu?“ „Chtěl bych se nechat pokřtít, co mám dělat?“ „Žijeme s přítelem na hromádce, nezlobí se Bůh?“ atd. Tudíž jsme přidali k naší činnosti i pastorační práci po internetu, k níž patřila i komunikace s kolegy a kolegyněmi, zda by si zájemce o křest vzali na starost v jejich sboru.

Museli jsme se naučit komunikovat před lidmi bez přípravy, komunikovat s médii. Učili jsme se psát knihu. Museli jsme se učit komunikovat na sociálních sítích a také pracovat s nenávisťí namířenou proti nám. Tě bylo a je hodně. A udělali jsme a děláme při tom spoustu chyb. Stále se učíme. Naše působení s sebou neslo a nese kontroverze, což automaticky nese i nenávisť. Museli jsme se učit unést, že mnoho lidí má na nás a naši práci názor a neváhá nám ho sdělit. Ale snad jsme se v mnohém také poučili. Poučili jsme se v tom, že se nemusíme vyjadřovat ke všemu. Také že nemusíme být vtipní za každou cenu. Ne každý to s námi myslí dobře a ne každý to s námi myslí zle. Snažíme se lépe komunikovat na sociálních sítích s jinými komentujícími. Poučili jsme se v tom, že je pravdivé, že nikdo není doma prorokem.

Jak naše práce změnila náš pohled na církev?

Naše práce změnila náš pohled na církev snad pozitivně. Nemysleli jsme si, že je ČCE tak silná, že unese ve svém rámci dva divnofaráře, kteří

z církve hodně vyčnívají a dělají jí na jednu stranu dobré jméno na veřejnosti, na druhou stranu také velkou ostudu. Zároveň jsme si nemysleli, že je ČCE tak pestrobarevná, jak ve skutečnosti je. Máme jako církev hodně širokou nabídku činností, typů zbožnosti, realizace vlastní spirituality, intelektuálního i čistě zábavního využití, máme svou specifickou kulturu, která je ovšem otevřená a přístupná.

Máme být za co Bohu vděční. Kéž bychom se ještě naučili více pracovat se svým egem a dokázali druhé víc chválit. Někdy máme pocit, že převládá potřeba ukázat druhým, že já jsem chytřejší, vzdělanější, zbožnější a trochu víc evangelík než ostatní. Do této sebekritiky samozřejmě zahrnujeme i sebe. Chvalme a povzbuzujme se víc. Děláme toho spoustu dobrého a dobro si nekonkuruje.

Rok 2025

Máme za sebou intenzivní rok. Rok 2025 se pro nás nesl ve znamení strategického posunu: rozhodli jsme se ustoupit od virálních vtipů, soustředit se na hlubší formáty a neustávat ve snaze propojovat víru s moderním světem – a to i za cenu kontroverzí.

Ačkoliv by se mohlo zdát, že s útlumem tvorby našich známých „memes“ naše aktivita klesá, čísla hovoří o opaku. I v roce 2025 jsme si udrželi silnou mediální pozici. Naši facebookovou komunitu tvoří přes 32 000 lidí, na síti X (dříve Twitter) nás sleduje více než 25 500 uživatelů a náš YouTube kanál odebírá přes 9 140 diváků.

Biblické mužství a náš mediální přesah

Hlavním pilířem naší činnosti v uplynulém roce byla podcastová tvorba. V sérii 25 epizod jsme se zaměřili především na cyklus „Biblické mužství“, kde jsme se snažili moderním jazykem interpretovat příběhy Abraháma, Mojžíše, Davida či Ježíše. Nechyběla však ani odlehčená série o rouhání, vánoční speciály nebo vážná debata o emocích v Bibli.

při uvedení své knihy Boží příběhy aneb Biblické bizáry (2023)

Dosah těchto rozhovorů nás těší. Kromě standardních 3 000 poslechů na epizodu v podcastových aplikacích se náš obsah dostává k široké veřejnosti díky spolupráci s celoplošnou stanicí DTVextra, kde se měsíční sledovanost pohybuje okolo 50 000 diváků.

Slyšet jste nás mohli i mimo naše vlastní kanály. V pořadu Spotlight na Aktuálně.cz jsme diskutovali o politice i teologii, ve Studiu N s Filipem Titlbachem jsme otevírali těžké téma utrpení ve světě a naši knižní novinku *Boží týpek* jsme představili v podcastu knihkupectví Luxor.

Konec memů a cena za otevřenost

Rok 2025 byl pro nás však také rokem bilancování a nutných řezů. Naše dosavadní činnost byla časově i emočně náročná, proto jsme se rozhodli aktivitu mírně utlumit. Přestali jsme vyrábět meme, kterými jsme se původně nejvíce proslavili. Opustili jsme síť Threads a Bluesky a utlumili Instagram, abychom se mohli plně

soustředit na kvalitnější obsah na Facebooku, X a YouTube.

Otevřenost, s jakou přistupujeme k citlivým společenským tématům, s sebou přinesla i stinné stránky. Naše veřejná podpora LGBTQ+ komunity a transgender osob vyvolala na sociálních sítích vlnu nenávistných reakcí. Nutnost blokovat agresivní komentátory rezonovala i uvnitř Českobratrské církve evangelické a stala se tématem na seniorátní konferenci. Za svými postoji si však stojíme a vnímáme je jako součást dialogu církve se společností.

Ovoce naší služby

I přes hejty a únavu má naše práce hmatatelné výsledky. Tou největší odměnou pro nás nejsou čísla sledovanosti, ale konkrétní lidské příběhy. Jen za poslední rok jsme obdrželi minimálně dvacet zpráv od lidí, které naše činnost inspirovala k hledání víry, ke křtu nebo dokonce k podání přihlášky na Evangelickou teologickou fakultu UK. Rok 2025 tak pro nás nebyl

rokem ústupu, ale rokem dozrávání. Věříme, že jsme ukázali, že i bez každodenního chrlení vtipů lze vést smysluplnou a atraktivní debatu o Bohu v 21. století.

Momentálně jsme v procesu psaní již čtvrté knihy. Budeme nadále působit na některých sociálních sítích. Ale naše tvorba bude převážně li-

terárního charakteru. Rádi se budeme setkávat s lidmi osobně. Humor snad neztratíme. A jestli se pustíme do něčeho úplně nového? Jak by řekl Bartimaioš: „Uvidíme.“

Jakub Helebrant, farář a člen Pastoral Brothers,

foto: ARo

ANKETA

Jak mladí vnímají naši církev?

Církev mezi tradicionalismem a inovativností pohledem mladé generace

Jak mladí evangelíci vnímají svou církev na ose mezi tradicí a proměnou? Drží se podle nich spíše osvědčených forem a „zajetých pořádků“, anebo dokáže reagovat na nové výzvy a otázky dneška? Oslovili jsme pár mladých evangelíků s několika anketními otázkami a jejich odpovědi vám nyní nabízíme.

1. Co si představíte pod pojmem „(česko-bratrská) evangelická tradice“? Jaké její prvky jsou pro vás osobně důležité, a co vás naopak neoslovuje?
2. Jaké inovace či vývoj v naší církvi v poslední době oceňujete?
3. Hodnotíte naši církev spíše jako tradiční, či jako inovativní – a proč?
4. V jaké oblasti církve byste uvítali více inovativních změn?
5. Jakou roli podle vás mají hrát mladí lidé v utváření aktuální podoby církve?

Dorotea Neumannová, 24 let, FS Rokycany (Západočeský seniorát)

1. Vyrůstala jsem v malém sboru a tradice, které jsem vnímala už jako dítě, byly podávány rukou všem při pozdravu, nedělka, vánoční di-

vadelní hra, Evangelický zpěvník (EZ) a Do-datek, Svíták, biblické hodiny, rodinné neděle, pobyt v Chotěboři, sborová dovolená, příslužba včetně vlastní modlitby a také setkání po bohoslužbách na čaj a něco dobrého. Z liturgie si odmala pamatuji tři důležité tradice – modlitba Páně, apoštolské vyznání víry a večeře Páně.

Zpětně vidím, že to je úplný základ, snad pro většinu sborů společný. Zároveň si však uvědomuji, že okolnosti vzniku ČCE, vzniku sborů a jejich geografická poloha vedou k tomu, že evangelická tradice je i to, že má každý sbor tradice jiné. Některé bližší, některé docela vzdálené. Ale tak nějak to v rámci demokratického uspořádání církve funguje, což mimochodem také považuji za důležitou tradici.

2. Celoživotní vzdělávání farářů a farářek, žehnání všem párům, vzdělávání a propojování pracovníků s mládeží a jiné projekty COM. Inkluzivní večeře Páně, jiné formy setkávání v kostele. A pak – ač se to Západočeského seniorátu příliš netýká – oceňuji slučování seniorátů a to hlavně z personálních důvodů (mládeže není v církvi nějak super hodně a baví mě se propojovat).

3. Jako celek inovativní. Mám pocit, že námi zvolení zástupci vnímají, co nás aktuálně trápí, že na to umí reagovat. Ale rozhodně nereagují ►

zbrkle, ale s úctou k tradici, kterou může být třeba právě respekt k odlišnostem.

4. Možná až moc si toho slibuju od vzdělávání farářů a farářek. Prála bych si, aby uměli mluvit s lidmi, aby se o ně zajímali. Uměli vést podporné rozhovory nikoli stylem, kdy se cítím ještě hůř, že se přece málo obracím na Boha. Moc fandím setkáním a vzdělávání pro laiky, mohou být a jsou silnou pomocnou rukou nejen v době, kdy je farářů a farářek málo. Někdy mi také přijde, že nerozumím teologickému jazyku. Může to být mou nedbalou přípravou na konfirmaci, ale myslím, že tím může trpět více lidí.

5. Myslím, že mladí lidé mohou církev přirozeně inovovat a propojovat tradice. Vzhledem k jejich životním situacím (studium, tábory, akce) poznávají spoustu lidí, navštíví spoustu míst. Někteří možná nemají takové sebevědomí se rozhodnout tuto inspiraci šířit dál, ale myslím, že by s vděčností reagovali na zájem druhých – hlavně pokládáním otázek a snahou se zblízka poznat, nebo požádat o článek v adventním listu, o program vlastního výběru při noci kostelů, o příslužbu...

Šimon Tefr, 21 let, FS Lozice (Chrudimský seniorát)

1. Pod tímto pojmem si představuji něco, co bylo důležité pro naši církev v minulosti a je stále i nyní. Jedním z jejích prvků jsou pro mě určitě varhanní písně. Uvědomuji si to zvláště nyní, kdy jsem na studijním pobytu v Německu a mám příležitost každou neděli slyšet některé ze známých písní i v místním kostele. Taky je pro mě důležitý důraz na společenství – pečování o vztahy mezi lidmi v církvi.

2. Jednou z nejdůležitějších věcí pro mě rozhodně bylo potvrzení možnosti poženat svazků stejného pohlaví. Jsem přesvědčen, že je to pro mou generaci důležité téma, a jsem opravdu vděčný, že jde naše církev tímto směrem. Taky oceňuji snahu naší církve zabezpečit financování i do budoucna po skončení státních příspěvků, zvláště pomocí investičních fondů.

3. Myslím si, že naše církev je tradiční i inovativní zároveň, ač v poslední době možná převládá inovativní stránka, z těch důvodů, které jsem již zmiňoval. A způsob rozhodování v naší církvi se dá z mého pohledu taky označit za inovativní v porovnání s ostatními církvemi.

4. Myslím si, že jedněmi z nejdůležitějších inovací jsou ve finále drobné věci, s kterými přicházejí členové církve do svých sborů a kterými mění život jednotlivých sborů k lepšímu – ať už je to uspořádání koncertu pro veřejnost v místním kostele nebo zahájení nedělní pro mladší děti při bohoslužbách. Je složité tu na pár řádcích odpovědět na tak komplexní otázku, ale kdybych si měl vybrat jednu oblast, řekl bych, že v komunikaci církve se dá najít prostor k inovacím – ať už směrem ke svým vlastním členům nebo k veřejnosti navenek.

5. Myslím, že je naší rolí zapojovat se aktivně do církevního života, ať už na sborové nebo seniorátní úrovni, aktivitami, které nás samotné naplňují. Ať už je to hudební doprovod při bohoslužbách nebo letní tábor pro děti ve sboru. Myslím, že jakákoliv z takových aktivit utváří obraz církve.

Alexandr Koukol, 23 let, FS Nymburk (Poděbradský seniorát)

1. První, co se mi v souvislosti s evangelickou tradicí vybaví, je poučka z konfirmačního cvičení, že naše církev v sobě spojuje čtyři vyznání, tedy že se hlásí ke čtyřem reformačním tradicím.

Každý důraz, ve kterém je cítit ta či ona tradice nejen historická a konfesní, ale i komunitní (tím myslím třeba provázanost životních osudů lidí ve sborovém společenství, která mnohde trvá i napříč generacemi), je pro mě důležitou připomínkou kořenů, které máme v těch, co tu stojí před námi. Mrzí mě ale, když vidím, jak snadno se tradice může stát kulisou pro spolkový život namísto toho, aby byla posilou živé víry.

2. Otevřenější přístup k LGBTQ+ lidem a nový zpěvník (NEZ). Obojí má v rámci církve přirozeně zastánce i odpůrce. Oprávněnost

kritiky toho prvního tu nechci rozebírat, ale musím říct, že si na naší církvi cením, jak právě v otázce homosexuálních sňatků není dovnitř církve nikomu nic nuceno. Vše je v rovině možnosti. Ve svazku církve tak můžou spolu zůstat a doufám, že i zůstanou, jak sbory vstřícnější, tak i ta společenství, ve kterých jsou ohledně toho spíš zdrženliví.

K novému zpěvníku sice mám drobné výhrady, velmi si ale vážím toho, že v podmínkách malé církve a prakticky jen za účasti dobrovolníků vznikla kniha, která je vhodná nejen pro oporu společného zpěvu při bohoslužbách, ale také zavádí neobvyklé liturgické a písňové formy a může být i doprovodem na cestě životem v mé domácí knihovničce. Podle toho, co jsem slyšel, v jiných i mnohem větších církvích doma i za hranicemi náš nový zpěvník v dobrém slova smyslu závidí. Myslím, že máme být v jeho případě na co hrdí.

3. Podle mě stojí rozkročená mezi oběma pojmy. Ze své zkušenosti bych řekl, že se liší sbor od sboru. Někde stačí ujet pouhých 10 km a ob-

jevíte se v úplně jiném společenství, v naprosto odlišné atmosféře, kde se dějí úplně jiné aktivity a lidé ve sboru řeší zcela jiné otázky. Jako by bylo na první pohled jejich společným znakem snad jen oblečení té paní či pána v černém taláru s tabulkami na kazatelně. Stále přitom máte pocit, že jste mezi členy církve doma. Mám na ČCE tuto různorodost a příslovečnou jednotu v rozmanitosti rád.

4. Po čtyřech letech v seniorátním odboru mládeže (SOM) vnímám velkou rezervu v práci s mládeží právě na seniorátní úrovni. Zatímco ve sborech záleží na nadání konkrétního faráře, jak bude s mládeží pracovat, a na celocírkevní úrovni fungují oddělení mládeže nebo celocírkevní mládežnický odbor a jejich akce (chvála Bohu za ně), seniorát leží mezi nimi tak nějak ve vzduchoprázdnu.

Pro některé faráře je při zvaní svých mládežníků do seniorátní mládeže maximem vylepit plakátek o jejich akcích na nástěnkou, ze seniorátních výborů přichází slova podpory, schází ale přítomnost skutečné opory, mentora nebo ►

jiného „dospělého“ podchycení – ne všude můžeme mít zvláštního faráře pro mládež. Péče o všechny mládežníky v seniorátu tak závisí pouze na dobrovolnické práci několika sotva dvacetiletých lidí a jejich zápalu pro věc. A to podle mého soudu není dobře. Jakmile nadšení opadne nebo si lidé zvolení do SOMu takřkajíc „nesednou“, těžko se pak něco organizuje. Výsledek je takový, že ve sborech, kde se mládež pravidelně neschází, zůstávají mladí lidé v klíčovém věku pro formování dospělé víry, kteří se nemají jak do života církve zapojit.

Přál bych si, aby se v tomto ohledu seniorátním mládežnickým výborům věnovala větší pozornost. Uvidíme, co za změny přinese chystané slučování seniorátů, už teď ale chvála Bohu vnímám snahu věci posunout dopředu.

5. Mladí lidé především musí dostávat příležitost, což se naštěstí děje v hojné míře. Možností je spousta, akorát postrádám způsoby, jak kromě předložení oněch možností mladé dál motivovat k tomu se pro sbor a církev anga-

žovat, aby v ní našli svůj domov a své pevné místo. Někde je to čistě otázka dědičnosti, protože do kostela prostě chodili všichni příbuzní a mladého člověka pak ani nenapadne se ptát, co v tom kostele vlastně dělá on sám za sebe. Nebo tam dojde čistě proto, aby vyhověl rodičům, a když dospěje, odchází pryč.

Najde se ale přesto určité procento těch, kteří se zapojují, jezdí na mládežnické akce, které pak i sami organizují, jdou studovat na naši teologickou fakultu, starají se v Bělči o děti s postižením... Víc se zajímejme o takové lidi mezi námi a ptejme se jich, co je k tomu vede, že jim stojí za to být aktivní součástí ČCE. Inspirujme se z jejich odpovědí, až se budeme věnovat dalším jejich věku, abychom jim mohli poskytnout a rozvíjet v nich stejný smysluplný pocit. Oni si pak své vlastní místo v tváři církve najdou sami.

připravila Adéla Rozbořilová, redakčně upraveno,

foto: archiv oddělení mládeže ÚCK (Kuba Rais, Martin Andrlé)

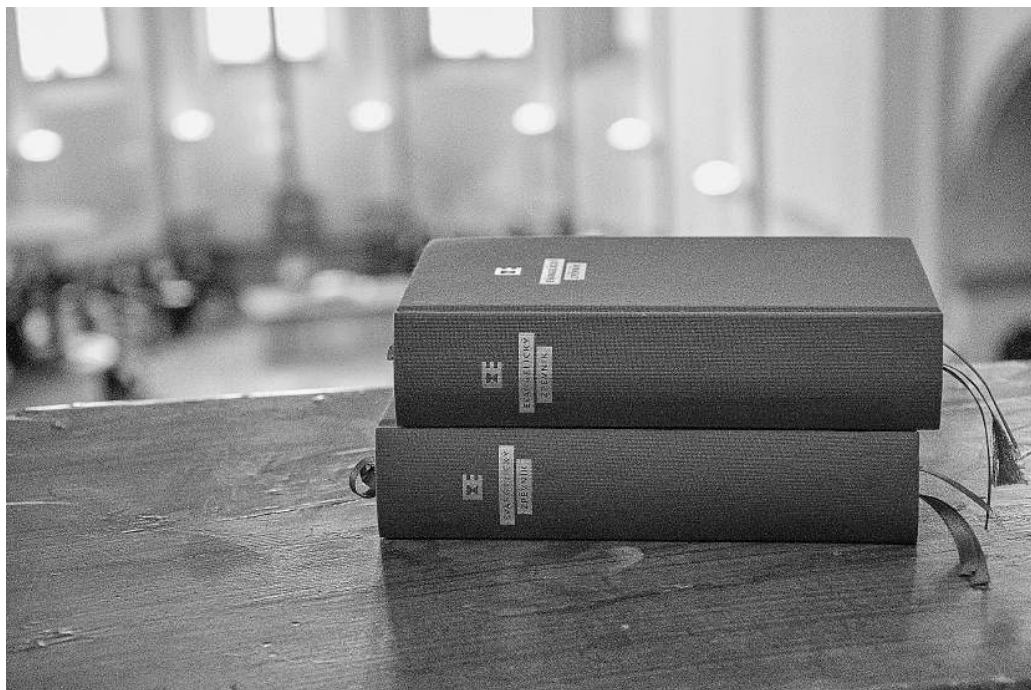
CÍRKEVNÍ HUDBA A ZPĚV

Písňový poklad, tradice a inovace

První roky s novým zpěvníkem

Přesně čtyři roky je nový zpěvník přítomen v bohoslužebné i jiné praxi našich sborů. Je v rukou farářek a farářů, kantorů, varhaníků i těch, kdo sedí v lavicích a zpívají. Někdy s chutí, jindy s rozpaky. Spolu s ním se do církevního prostoru dostalo i něco, co nelze řídit shora ani přesně naplánovat: radost i odpor; vzrušení z nově objeveného i únava z toho, co všechno je jinak; uctivé přijetí i od plic vyřčené odmítnutí. Jinými slovy: realita církve, která je společenstvím lidí, ne hotovým systémem.

Zpěvník se nestal samozřejmou autoritou. A v českokobratrském kontextu to vlastně ani není překvapivé. ČCE není církví, která by jednotu stavěla na uniformitě. Zpěv není neškodnou dekorací liturgie, ale jedním ze způsobů, jak se sbor stává slyšitelným tělem Kristovým. Právě proto se ke zpěvníku vztahujeme osobně. Navíc: jak bytostně patří kvalitní hudba a písňová tvorba k naší církvi od nepaměti, tak citlivě vnímáme změny, posuny a inovace v rámci naší hudební a liturgické tradice, na niž jsme snad právem hrdí.

Paměť víry

Zpěv víc než co jiného v sobě nese a otevírá paměť víry. Paměť konkrétních sborů, rodin, generací. To, co zpíváme, je často spojeno s příběhem víry jednotlivců i společenství. Není tedy divu, že nový zpěvník vyvolává otázky, emoce a nesouhlas. Ne všem se líbí. Někomu chybí píseň, která ho provázela celý život, jiný se těžko smiřuje s tím, že se do zpěvníku dostalo něco, co mu zní cizí. Tyto reakce nejsou chybou zpěvníku ani jeho uživatelů. Jsou důkazem toho, že zpěvník nevnímáme jako technickou pomůcku, nýbrž jako něco, co se dotýká samotného jádra života víry.

Proč musíme tak často obracet stránky tam a zpět i u jedné písně?

Ano, je to nešikovné a je to chyba. Jak vznikla? V časovém tlaku na dokončení zpěvníku jsme zvolili předem pevně dané pořadí písní v kapitolách podle určeného klíče (v zásadě chronologicky). Protože

paralelně probíhala i sazba varhanního chorálního, grafik už nemohl písně v rámci kapitoly „zamíchat“ tak, aby účelněji využil prázdný prostor a abychom tím zabránili nepohodlnému a nadbytečnému obracení stránek tam a zpět. Přidání volného místa též nebylo řešením: v konečném součtu by to znamenalo cca 60 stránek zpěvníku navíc, což jsme s ohledem na rozsah i náklady už také nemohli akceptovat.

Právě tady se podle mě zřetelně ukazuje napětí mezi tradicí a inovací. Tradice není vitrina ani muzeum. Je to pohyb, který v sobě nese kontinuitu i proměnu. Inovace zase není popření minulosti, ale pokusem ji přeložit, převést do dnešního jazyka – hudebního, teologického, kulturního, společenského. Nový zpěvník tuto tenzi nevyřešil. On ji otevřel a zpřítomnil. A tím možná splnil víc, než kdyby byl všemi bez výhrad přijat. ►

Učebnice liturgické tolerance

S odstupem několika let si troufnu říct i to, co se ve vzrušených debatách někdy ztrácí: nový zpěvník je poctivě odvedená práce. Teologicky promyšlená, liturgicky ukotvená, hudebně široká. Vznikala v dlouhém procesu společného rozlišování, v debatách, sporech i slepých uličkách. Ne bez chyb, ne bez omylů, ale s vědomím odpovědnosti vůči církvi i vůči Bohu, k jehož slávě chceme zpívat a hudbu provozovat. Tento rozměr patří k jeho hodnocení stejně jako osobní sympatie či nesouhlas.

Možná jsme si od zpěvníku slibovali příliš. Že sjednotí, přinese výhradně pozitivní pestrost, nabídne jednoznačné řešení. Jenže zpěvník není řešení. Je to nabídka. Prostor, ve kterém můžeme zpívat spolu. S chutí, jindy se sebezapřením, občas v nesouladu. Ale pořád spolu. Je to solidní učebnice (nejen) liturgické tolerance.

Není na škodu si připomenout, že zpěvník také není jedinou autorizovanou knihou česko-bratrského bohoslužebného zpěvu. Že se někde zpívá i ze starých? Že se zpívá z jiných? Že se oživuje Svíták? Že je spousta nové a kvalitní tvorby, pro niž nyní hledáme způsob, jak ji dát k dispozici, aby nezapadla? Že se vyřazené písně vracejí do života sborů vlastní cestou? Dobře tak!

Hlavně ať se zpívá!

Někteří jazykové tvrdí, že je pomalu čas přemýšlet o zahájení prací na novém zpěvníku, nebo aspoň nějakém dodatku. Možná mají pravdu. Tvůrčí proces trvá a doba běží rychle kupředu. Jsem ale přesvědčen, že žádný další nový evangelický zpěvník už nevyjde tiskem jako kniha. Spíš jako digitální a počtem nejspíš neohraničený zásobník písňových materiálů, z nichž budeme (nebo umělá inteligence za nás) vybírat podle zadaných kritérií „tu naši“.

Má to spoustu výhod: nebudeme muset otáčet stránku zpět z refrénu na sloku (taky to nesnášíte?), apka svede zobrazení mnohem líp. Ušetříme – peníze, přírodu, prostor. Nebudou nás trápit vytištěné chyby, v onlinu je opravíme rychle. Nebudeme se muset vejít do předem určeného počtu stran. Co kdyby si každý sbor mohl vedle balíku společných písní nakonfigurovat i další své? Proč ne.

Jen se ptám, jestli nebude škoda, že tím církve přijde o jednu možnost: definovat ve společné shodě ten svůj „ohraničený písňový poklad“ a tím po čase znovu a aktuálně reflektovat svou pozici na poli tradice a inovace. Budoucnost ukáže. Hlavně ať se zpívá.

Pavel Hanych, mezititulky redakční, foto: ARO

Pracuješ s mládeží v církvi?
Tak tohle je akce pro tebe!

PECKA

Kurz, který tě vybaví zkušenostmi,
zážitky a partou skvělých lidí.

Přihlašuj se od **14. 1. 2026** na **www.kurzpecka.cz**.

Jaké inovace podle vás církví prospívají?

Církev zrozená z reformace to má snadné. Nebo těžší? „Ecclesia reformata et semper reformanda“, církev reformovaná a stále se reformující, má inovace přímo v DNA! Jen které inovace ano a které nikoli... Stará Jednota bratrská nabízí dělení na věci „podstatné, služebné a případné“. Přes ty podstatné nejede vlak. Jsou ale jen tři: víra, naděje, láska. Věci služebné jen dvě: Písmo a Svátosti. Tady s inovacemi opatrně! A věci případné ať se inovují, ruší i vznikají podle moudrosti lidu Božího.

Pavel Klínecký, farář

Inovace? Debilní slovo ze žargonu byznysmenů. Reformace! Reformace!!

Martin C. Putna, výpomocný kazatel

Kvituji přidávání důrazu na online komunikační kanály církve namísto starého dobrého papíru, který byl hlavním nositelem informací po staletí. Členové církve by měli dostávat informace od církve tam, kde jsou zvyklí je běžně konzumovat, a do budoucna to zcela jistě bude v nejrůznějších online kanálech. Samozřejmě to nelze dělat bez ohledu na starší členy naší církve. S tím souvisí také digitalizace církve, které fandím. Za každý ušetřený papír, nepotíštěný běžnou pracovní agendou, jsem velmi rád.

Dalibor Hála, tiskový mluvčí Diakonie ČCE

Myslím si, že církví prospívají takové inovace, které ji dělají přístupnější. Jako příklad bych uvedla alespoň občasně přizpůsobení podoby bohoslužeb tak, aby se jich mohli účastnit i rodiče s dětmi.

Markéta Petříčková, sborová sestra

Opakované promýšlení evangelia a užívání soudobého jazyka, společné trávení času, které má pro zúčastněné nějakou přidanou hodnotu, pomoc potřebným, zjednodušování technických záležitostí.

Marie Jüptner Medková, farářka

Všechny, které jdou s dobou. Jak se v průběhu času vyvíjí společnost, tak se mění i církve. Zvládli jsme restituční peníze od státu moderně investovat, takže lze z výnosů financovat část platů kazatelů a neleží vše na lidech ve sborech. Funguje grantový systém na financování smysluplných projektů – ať už na stavební projekty nebo opravy budov, diakonické a rozvojové projekty, projekty k posílení ochrany životního prostředí nebo vydávání publikací. Vše s obsluhou a správou v digitální podobě. V klidu doma od počítače. S inovacemi v této rovině mám co do činění a jsem na ně opravdu hrdá.

Daniela Ženatá, koordinátorka grantové komise

připravila **Kar**

SYNODNÍ RADA

Ze zasedání synodní rady 2. a 16. prosince vybíráme:

Lidé

- SR potvrdila volby všešlé z jednání konventů (s ohledem na připravovanou reformu seniorátů bude funkční období nově zvolených členů/náhradníků seniorátních výborů omezeno do 31. 12. 2026):
 - volbu Zdeňka Zezuly seniorátním kurátorem Libereckého seniorátu, Marka Drápala náměstkem seniorátního kurátora Libereckého seniorátu, Vítězslava Kříže 1. náhradníkem seniorátního výboru (SV) Libereckého seniorátu z řad presbyterů a Jiřího Loudy 2. náhradníkem tohoto SV z řad presbyterů;
 - volbu Daniely Zapletalové Grollové 1. náhradnicí SV Jihočeského seniorátu z řad kazatelů a volbu Tomáše Matějovského 2. náhradníkem tohoto SV z řad kazatelů.
- SR potvrdila volbu Terezy Halasové a Jiřího Šimsy za seniorátní faráře Brněnského seniorátu a volbu Jany Peřtové za seniorátní jáhenku Moravskoslezského seniorátu. SR dále potvrdila volbu Naděje Čejkové za farářku v Hlinsku a Filipa Susy za faráře v Liberci.
- SR schválila povolací listinu, na jejímž základě je Michal Branda povolán za seniorátního faráře Chrudimského seniorátu.
- SR udělila Ondřeji Mackovi dlouhodobé studijní volno v termínu od 7. 4. do 7. 7. 2026.
- SR prodloužila vyslání Ondřeje Rumla do kaplanské služby v domově Diakonie ČCE Pomněnka v Novém Městě na Moravě.
- SR udělila Pavle Jandečkové dispens od setrvání na místě seniorátní farářky Horáckého seniorátu do konce doby jejího povolání.
- SR souhlasila s ukončením zaměstnaneckých poměrů Zvonimíra Šorma a Tomáše Cejpa dohodou a projevila vděčnost za jejich dosavadní službu. SR si váží ochoty obou farářů i nadále podle potřeby sloužit v církvi a souhlasila se zachováním jejich způsobilosti k ordinované službě v ČCE.
- SR souhlasila se snížením pracovního úvazku faráře v Borové Miloše Lapáčka a pastorační pracovnice v Uherském Hradišti Jitky Voglové.
- SR prodloužila pověření pastoračních pracovníků a pracovníků: Oty Tichého v Merklíně, Ondřeje Sabely a Anežky Sabelové v Moravskoslezském seniorátu, Martiny Dvořákové v Novém Městě na Moravě a Dobromily Krupové ve Valašském Meziříčí.
- SR dále prodloužila místo pastoračního pracovníka Evangelického sboru a. v. ČCE v Českém Těšíně, vyjádřila poděkování za dosavadní službu na této pozici Milanu Kantorovi a službou nově pověřila Elen Bílkovou.
- SR zřídila místo seniorátní pastorační pracovnice Horáckého seniorátu pro

mládež a pověřila Karolínu Junovou službou na této pozici.

- SR souhlasila se zapsáním Šimona Bláhy mezi kandidáty služby v církvi.
- SR vzala na vědomí rezignaci Kamila Vystavěla na členství ve správní radě Personálního fondu a vyjádřila vděčnost za jeho dosavadní službu.

Aktivita

- SR v pondělí 15. prosince navštívila vedení Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy. Tématem každoročního setkání byly zejména informace o studijních programech, o zájmu studentů o budoucí službu v církvi a v Diakonii nebo o spolupráci na programu vzdělávání výpomocných kazatelů.
- SR vzala na vědomí informaci o výši dobrovolné sbírky na podporu civilního obyvatelstva v Pásmu Gazy a souhlasila s poukázáním částky přesahující 255 tisíc Kč prostřednictvím Charity ČR, která v postiženém regionu přímo působí. Spolu s dříve zaslanou částkou činí celková podpora více než 505 000 Kč.
- SR se podrobně zabývala zprávami z jednání seniorátních výborů a z vizitací seniorátních výborů ve farních sborech církve a vzala je na vědomí.
- SR se věnovala aktuálnímu stavu a řízení projektu výstavby nové školní budovy pro školy Evangelické akademie v Praze 7 – Holešovicích.
- SR vzala na vědomí zprávu o konaných celocírkevních konferencích – ekumenické, ekologické a misijní, které proběhly na podzim 2025. SR jednala o dalších krocích a podnětech, které ze setkání vzešly.
- SR vzala na vědomí zprávu Miroslava Pfanna z cesty na Ukrajinu za tamějšími krajanskými sbory, zprávu Pavla

Pokorného a Olgy Navrátilové z evropské konzultace církevních představitelů Světového luterského svazu a zprávu Evy Balcarové z její účasti na spojeném synodu Evangelické církve Německa (EKD) a Spojené evangelické luterské církve Německa (VELKD).

- SR schválila zásady časopisu Český bratr předložené jeho redakcí.
- SR vzala na vědomí zápis ze schůze poradního odboru pro reformu správy církve, která se konala 10. listopadu 2025.

Hospodářské věci

- SR vzala na vědomí návrh rozpočtu ČCE – povšechného sboru na rok 2026 a požádala poradní odbor ekonomický o stanovisko k tomuto návrhu.
- SR udělila SV Ochránovského seniorátu souhlas s darováním všech nemovitostí seniorátu Ochránovskému sboru při ČCE v Železném Brodě. Záměr SV schválil konvent Ochránovského seniorátu.
- SR poskytla Diakonii ČCE zápůjčku ve výši 30 mil. Kč na dobu od 1. 2. do 31. 5. 2026 z dočasně volných prostředků Personálního fondu.

KAZATELSKÁ MÍSTA

FS Prusinovice hledá kazatele/kazatelku

Jsme menší sbor na pomezí Hané a Valašska. V našem společenství jsou zastoupené všechny generace. Nabízíme krásný prostorný byt na opravené faře s uzavřeným dvorem a velkou oplocenou zahradou a společenství sboru, které se rádo zapojuje do sborových aktivit. Náš kostel prošel v nedávných letech kompletní rekonstrukcí. ►

Od faráře/farářky čekáme hlavně schopnost vnášení nových impulzů do našich řad. Nabízíme práci na plný úvazek. Možný nástup je počátkem roku 2026. Blížší informace poskytne kurátor Jaroslav Ambróš (tel. 723 752 988) nebo místokurátor Pavel Stehno (tel. 605 572 423).

NABÍDKA PRÁCE

Vedoucí/správce táborového církevního střediska pro kurzy a rekreace – Tábor Jana Amose Komenského Běleč nad Orlicí

Do našeho přátelského týmu hledáme novou kolegyni/kolegu na pozici vedoucí střediska/správce. Vaší primární zodpovědností bude kompletní provozní, personální a ekonomické řízení areálu, který slouží k setkávání, vzdělávání a rekreaci jak církevních, tak necírkevních hostů. Provozováno je v celoročním režimu.

Zajistíte, aby veškeré zázemí – od ubytování přes stravovací služby až po administrativu – fungovalo bezchybně. Host byl spokojený a v budoucnu se vrátil.

Požadujeme:

- minimálně ukončené SŠ vzdělání
- komunikativnost a osobnostní předpoklady pro vedení pracovního týmu
- prokazatelná zkušenost s vedením účetnictví a materiálové evidence (schopnost vést základní administrativní a hospodářskou agendu střediska)
- požadujeme praxi v oblasti řízení, správy nebo provozu rekreačních či ubytovacích kapacit (hotel, kemp, školicí centrum)

- samostatnost a vysoká míra zodpovědnosti za svěřený komplex
- schopnost efektivně řešit krizové a neočekávané situace (technické závady...)
- znalost práce s PC (Word, Excel, Outlook), hotelový systém Previo (znalost výhodou)
- řidičský průkaz skupiny B
- trestní bezúhonnost
- pozitivní vztah k církevnímu prostředí

Nabízíme:

- pracovní poměr na plný úvazek
- ohodnocení motivované hospodářským výsledkem střediska
- 5 týdnů dovolené
- příspěvek na doplňkové penzijní spoření, příspěvek stravování, MultiSport kartu
- velmi různorodou činnost s možností řízení a rozhodování
- ubytování v areálu střediska – byt správce
- středisko může být provozováno i v režimu „Pacht“
- nástup jaro 2026

Zaujala vás tato nabídka?

Pošlete nám svůj životopis s motivačním dopisem na adresu fortova@e-cirkev.cz.

ÚMRTÍ

Zemřela farářka Daniela Brodská

V pátek 19. prosince 2025 zemřela ve věku 81 let sestra Daniela Brodská (1944–2025), farářka Českobratrské církve evangelické.

Jako vikářka a farářka působila v Brně, Kostelci nad Labem, na Kladně, ve Vrchlabí a Dvoře Králové nad Labem. Věnovala se také katechezi a budování přeshraničních ekumenických vztahů.

Angažovala se i občansky — podepsala Chartu 77, opisovala samizdatové texty

a podílela se na šíření pašované literatury, kvůli čemuž čelila tlaku a perzekuci. Po roce 1989 krátce zastávala funkci starostky v Jihlavě.

Bohoslužebné rozloučení se sestrou Danielou Brodskou proběhlo v sobotu 27. prosince 2025 v evangelickém kostele ve Dvoře Králové nad Labem.

Děkujeme Pánu Bohu za život sestry Brodské a a zarmoucené rodině vyprošujeme Boží potěšení.

REDAKCE

Zásady redakce časopisu Český bratr

Redakční rada připravila dokument „Zásady redakce Českého bratra“, jehož znění na svém prosincovém zasedání schválila synodní rada. Jedná se o formulaci základních principů a praktických postupů, jimiž se redakce řídí.

Kodex má napomoci zvýšit transparentnost fungování časopisu, zpřehlednit redakční postupy a přispět k jasnějšímu porozumění vztahům mezi redakcí, autory a vydavatelem.

Kompletní dokument je zveřejněn na webu <https://ceskybratr.cz/o-casopisu/zasady-redakce/>.

CÍRKEVNÍ HUDBA

46. sbormistrovský kurz

Srdečně zveme (nejen) sbormistry, zájemce o sbormistrovství, zpěváky, varhaníky, učitele hudby, církevní hudebníky, teology na další sbormistrovský kurz, který proběhne v termínu 30. 1. – 1. 2. 2026 ve středisku Sola gratia v Bystřici pod Hostýnem.

Pod vedením studentů a lektorů Semináře církevní hudby Evangelické akademie (E. Běhounková, M. Turická, J. Šedivá, M. Farková, N. Zámorská, T. Gazdíková, P. Minář, M. Moravetz, L. Moravetz) proběhne nácvik vybraných skladeb.

Zahájení kurzu bude v pátek 30. 1. 2026 v 19:19 hod. v kapli Sola gratia.

Kurz končí koncertním vystoupením v kostele sv. Jiljí v Bystřici pod Hostýnem v neděli 1. 2. 2026 ve 13:30 hod.

Poplatek za stravu (sobota plná penze, neděle polopenze, páteční večeři nenabízíme) a ubytování činí 2670 Kč/osoba. Nelze se přihlásit na část kurzu, odhlášení je možno učinit do 28. 1. 2026.

Přihlášku formou mailu je možno poslat na moravetz@e-cirkev.cz do 26. 1. 2026.

V přihlášce je třeba uvést jméno a příjmení, věk, bydliště, přání o masitou nebo vegetariánskou stravu.

Ladislav Moravetz, celocírkevní kantor ČCE
a vedoucí SCHEA

MOJE CÍRKEV

A jedli a nasytili se všichni. (Příprava obložených baget pro lidi bez domova v rámci Někostela, Praha, ústřední církevní kancelář 16. prosince 2025.)

foto: ARO

Otevřený Božímu vanutí

Rozhovor s Davidem Šmídou

David Šmída (* 1979) pochází ze sboru v Lysé nad Labem, žije ve Svitavách. Po střední škole a civilní vojenské službě vystudoval Evangelickou akademii – Vyšší odbornou školu sociálně právní v Brně a Univerzitu Tomáše Bati ve Zlíně. Pracuje v sociálních službách svitavské pobočky Charity ČR. Je ženatý a má čtyři děti. Ve svitavském sboru žije rodina asi šestnáct let a patří k aktivním členům. Manželka učí nedělní školu a pečuje o adopci na dálku, David byl záhy pozván do staršovstva a často také usedá za varhany.

Jak se zrodil nápad, že se chcete teologicky vzdělávat?

Víra je pro mě odmala důležitá. Vyrůstal jsem v tom, měl jsem vzory v rodině a to mě určitě formovalo. Prarodiče, jejich ranní a večerní chvíle (modlitby) na kolenou v kuchyni, neochota tatínka ohnout za minulého režimu hřbet... Mimoto máme v rodině pár farářů a farářek; tatínek se také kdysi účastnil nějakého vzdělávání na teologické fakultě. Přelomovým obdobím byl pro mě čas na civilní službě, kterou jsem vykonával ve Vysokém Mýtě. Našel jsem si cestu do Církve bratrské a to mě jaksí nakoplo tím směrem. Přemýšlel jsem nad vírou a nad tím, co po mně Bůh chce, kde mě chce mít. Když se naskytla možnost účastnit se vzdělávání laiků v Brně, přihlásil jsem se. V té době jsem prožíval jakousi krizi víry a doufal jsem, že mi to pomůže k tomu, abych svou víru znovu našel a prohloubil ji.

Rodinné zázemí je ve vašem případě důležité, že?

Ano, patříme k zelovským repatriantům. Předkové kdysi odešli do polského Zelova, uchovali si češtinu i víru v Pána Boha a přibližně v roce 1921 se vrátili zpět. Nyní jsme asi čtvrtá generace navrátilců do země otců. To všechno mě ovlivňovalo, když jsem přemýšlel nad svou vírou a nad svým posláním v životě.

David Šmída

Absolvoval jste kurz pro vzdělávání laiků? Kde? Jak dlouho?

Bylo to v Brně a kurz trval myslím dva a půl roku. Přišel do toho covid, tak byly nějaké komplikace a omezení. Organizoval to seniorát ještě za seniora Jiřího Grubera.

Kdy vás napadlo, že půjdete ke zkoušce, požádáte o ordinaci a stanete se výpomocným kazatelem?

Do kurzu nás začalo chodit kolem dvaceti. Z téhle skupiny nás šlo ke zkoušce asi sedm, zdárně nás to dokončilo pět. Nějak to z těch našich rozhovorů vyplynulo, že jsme šli ke zkoušce společně. Dalším motivem bylo i to, že jsem viděl stav církve. Hodně sborů, málo farářů. Líbí se mi koncept v Církvi bratrské, kdy vedou bohoslužby i laici, a vidím v tom jakousi cestu i pro naši církev. Vyslyšel jsem volání: „Koho vyšlu? Kdo se hlásí?“ Viděl jsem v tom svůj úkol, své poslání.

Co na to říkala rodina, lidé ze sboru?

Ve sboru byli rádi a rodina to respektovala, podporovali mě.

Co bylo na cestě k ordinaci nejtěžší?

To je těžká otázka. Pronásledovaly mě pochybnosti. Jestli to myslím opravdu vážně, jestli si moc nefandím. Jestli já, člověk s chybami a pochybnostmi, jsem ten pravý, který by měl druhé povzbuzovat ve víře.

Jak často vedete bohoslužby?

Průměrně tak pětkrát do roka. Někdy troje, jindy zase častěji. Je to různé. Bývám žádán tady u nás ve Svitavách, ale ne zase tak moc často, my tu máme poměrně dost ochotných kazatelů, když farář potřebuje zastoupit. Někdy vedu bohoslužby v okolních sborech. Mimoto se snažím doma při bohoslužbách tolik nechybět, protože postupem času jsme zůstali ve sboru dva varhaníci, a kromě toho sestře varhanici pomalu ubývají síly, tak je to převážně na mně.

Chci to brát vážně, takže je to boj, snaha o to, aby to nebylo plytké a aby v tom bylo Boží požehnání. Aby to mělo smysl a posluchačům to něco přineslo. Aby tam bylo cítit Boží vanutí. Než kázání vznikne, bojuju s pochybnostmi, nerodí se to jednoduše. Síly ani energie není někdy dostatek. Leckdy uprostřed příprav od toho uteču a využiju kázání někoho jiného, které mě oslovilo.

Co je na přípravě bohoslužeb nejnáročnější? Co je naopak radostné?

Na to mám jeden konkrétní příklad. Někdy jezdím do kazatelské stanice v Radiměři. Tam je společenství tak do patnácti lidí. A jedna sestra mi tam vždycky vděčně děkuje. Moc mě to povzbudí a mám radost. Zpětnou vazbu potřebuju, a tady je tak pozitivní! Jiný typ radosti a uspokojení je, když se mi podaří přípravu dotáhnout bez pomoci cizích zdrojů, bez nakukování do kázání někoho jiného. To mě naplňuje radostí a vděčností Pánu Bohu. Je to takové vítězství sám nad sebou.

na návštěvě v Zelově

Jste muzikant a varhaník. Je vám pomoci blízký vztah k hudbě?

Nepovažuji se za nějak výborného varhaníka. Jsem spíš takový varhaník samouk. Ale hudbu mám rád. V běžném životě i při přípravě bohoslužeb mi občas naskakují zhudebněné Žalmy od Oborohu.

Přináší vám služba výpomocného kazatele radost přes všechno trápení s přípravou?

Ano, přináší. Nedávno jsem byl v České Třebové a tam jsem tu vděčnost a radost hmatatelně cítil. Vnímám, že Pán Bůh to moje slovo použil; že lidé odcházeli potěšení a posílnění a já měl

taky pocit jakéhosi naplnění. Výborné je, že ve většině sborů je možné se potkat po bohoslužbách u kávy nebo čaje a mluvit spolu – někdy i o těch bohoslužbách a kázání. V těchto rozhovorech často cítím přijetí a vděčnost.

Jaká byla největší výzva, kterou jste musel dosud jako kazatel překonat?

Když jsem se trápil nad kázáním, nešlo to, čas se krátil a já už byl z toho nervózní a nebylo mi dobře od žaludku. Příprava bohoslužeb mi prostě nešla... Potom jsem přestal připravovat vlastní bohoslužby a využíval kázání jiných. Po čase jsem našel odvahu, podařilo se překonat obavu, že to zase nedám, kázání se podařilo vytvořit, třebaže asi na pátý pokus, a nakonec to dobře dopadlo. Viděl jsem, že mě v tom Pán Bůh nenechal.

Jak se potkává vaše role výpomocného kazatele s vaším občanským povoláním? Je to pomoc nebo spíš překážka?

Prolíná se to. Pracuji v sociálních službách, to je vlastně takové ježíšovské uzdravování těl i duší. Péče tam, kde je to potřeba. I z toho můžu čerpat.

Jak vidíte své působení do budoucna?

Nebudu asi nikdy výpomocný kazatel, který chrlí kázání jedno za druhým. Ale když se podaří vše zvládnout, občas vypomocť, kde je potřeba, budu spokojen. Mám velkou rodinu, svou práci a povinnosti, kapacity jsou omezené. Rád bych zvládal přípravu několika bohoslužeb ročně, asi jako teď.

Jak vnímáte podporu ze strany církve?

Jsem vděčný za setkávání výpomocných kazatelů, které organizuje oddělení výchovy a vzdělávání při ÚCK. Vždy je nějaká podnětná přednáška, dílna, můžeme se pobavit o tom, co nás trápí a co nás těší, mluvit o svých zkušenostech, probrat mnohé. A to je pro nás hodně důležité. Podpory ze strany církve si v tomto velice cením.

Co byste vzkázal lidem, kteří přemýšlejí o tom, že by se stali výpomocnými kazateli?

Buďte otevření Božímu vanutí a pokud ucítíte něco jako pozvání, tak tu hrozenou rukavici zvedněte. A jděte do toho.

*připravila Daniela Ženatá, foto: archiv
respondenta*

MENŠINY

Mezináboženská modlitba připomněla den migrantů

Na hlavním nádraží v Praze se uskutečnil happening za solidaritu i odpovědnost

Každoročně připadá na 18. prosinec Mezinárodní den migrantů – připomínka lidí, kteří byli z různých důvodů nuceni opustit svou vlast a našli nový domov v jiné zemi.

K připomínce téměř 300 milionů migrantů se připojují státy po celém světě

Právě v tento den byla roku 1990 Valným shromážděním Organizace spojených národů (OSN) přijata rezoluce o mezinárodní ochra- ►

ně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin. V návaznosti na tuto skutečnost začaly Filipíny a některé další asijské země od roku 1997 připomínat 18. prosinec jako den lidských práv migrantů. Teprve od roku 2000, kdy OSN Mezinárodní den migrantů oficiálně vyhlásila, získal tento den globální rozměr. Připojilo se k němu všech 193 členských států OSN. Dnes je Mezinárodní den migrantů celosvětovou iniciativou, která se dotýká přibližně 270 milionů migrantů na obou polokoulích.

V Praze se lidé sešli na hlavním nádraží

K iniciativě se připojují také lidé v České republice. Každoročně se v Praze koná modlitba za migranty. Dosud probíhala v různých pražských kostelích (evangelických kostelích sv. Martina ve zdi a sv. Klimenta či v husitském kostele na Vinohradech), letos se však poprvé uskutečnila ve veřejném prostoru – na pražském hlavním nádraží, a to přímo na jednom z nástupišť. Spolupořadatelství se kromě dosavadních evangelických, husitských a katolických aktivistů ujala také iniciativa Společně proti rasismu a fašismu. Modlitba se symbolicky konala u sochy Nicholase Wintona, díky němuž našlo těsně před vypuknutím holocaustu téměř 700 židovských dětí z Československa bezpečný azyl ve Velké Británii.

„Migrace provází lidstvo po celé jeho dějiny. Migranty byli praotcové Abraham, Izák a Jákob, uprchlíkem v Egyptě byl Ježíš, migrantem byl Mohamed a migrantem z Ukrajiny byl i bájný praotec Čech,“ připomněl v úvodu celocírkevní farář pro menšiny Evangelické církve Mikuláš Vymětal, jeden z organizátorů akce. Setkání se podle odhadu zúčastnilo kolem osmdesáti lidí – čeští a ukrajinští křesťané, muslimové i nenáboženští občanští aktivisté.

Společné modlitby se účastnili křesťané i zástupci dalších náboženských komunit

Akce byla rozdělena do čtyř částí. První tvořil blok modliteb, během něhož zazněly modlitby v češtině, ukrajinštině, angličtině a arabštině. Na letošním pražském setkání silně rezonovala aktuální situace na Ukrajině, která již čtvrtým rokem čelí ruské agresi. Mnozí z účastníků byli Ukrajinci. Při společné modlitbě vystoupil také ukrajinský řeckokatolický kněz Vasyl Slovockij. „Bože, Stvořiteli všech lidí, děkujeme ti za dar lidské důstojnosti, která patří každému bez rozdílu. Dnes myslíme na migranty, uprchlíky a všechny, kteří museli opustit svůj domov kvůli válce, násilí, chudobě nebo strachu. [...] Dej jim bezpečí, naději a lidi, kteří jim budou blízko,“ zaznělo v jeho modlitbě.

Po krátkém biblickém čtení a několika společných písních byl modlitební blok zakončen požehnáním a společným Otčenášem, který se každý modlil ve své mateřštině. Setkání doprovodil krásným zpěvem soubor ukrajinských dětí Dreamers (Snílci).

Druhou částí byl kratší blok občanských proslovů. „Když si připomínáme 669 dětí zachráněných Nicholasem Wintonem, neměli bychom zapomínat na 669 rodin, které zahynuly ve vyhazovacích táborech, protože bdělí imigrační úředníci jim zabránili uprchnout tam, kam

v zoufalství poslali alespoň jedno dítě. Možná působí jako fraška, když dnes opakujeme starou tragédii strachu z migrantů, ale tisíce lidí utonulých ve Středozemním moři se nebaví. [...] Strach a nenávisť neškodí jen těm, jichž se bojíme a které nenávidíme, ale i nám samotným,“ uvedl jeden z organizátorů happeningu Jan Macháček. Za iniciativu Hlavák, která na hlavním nádraží pomáhá uprchlíkům již více než deset let, promluvila Magdalena Pospíchalová.

Ve třetí části se shromáždění za zpěvu písně *Jednou budem dál* průvodem přesunulo k Památníku rozloučení – druhému monumentu spojenému s Wintonovými vlaky, symbolizujícímu odvahu rodičů poslat své děti do neznáma. Tato část měla podobu minuty ticha.

Čtvrtá, kulturní část pokračovala u veřejného klavíru v jednom z rohů hlavního nádraží. Zahr-

novala autorskou recitaci básní s uprchlickou tematikou, čtení z nových děl ukrajinských autorů i improvizovanou výstavu fotografií z jara roku 2022, kdy hlavním nádražím proudily statisíce ukrajinských uprchlíků hledajících bezpečí. Pro připomenutí morální složitosti tehdejší situace byly na shromáždění přítomny dvě vlajky – ukrajinská a romská, neboť romští uprchlíci z Ukrajiny dlouhou dobu nebyli přijímáni.

Ti, kdo vydrželi až do konce, zažili i to, jak evangelíci projevují pohostinnost – díky obětavosti Marie Jelínkové z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy dostali kávu a koláč.

Mikuláš Vymětal, Adéla Rozbořilová, foto:

Jan Macháček

Z REGIONŮ

Smutné a neveselé

„Když půjdeš přes vody, já budu s tebou.“ (Iz 43,2)

Máme zažité, že Vánoce jsou časem radosti, světla a přání „šťastné a veselé“. Ale ne každý je takto prožívá. Advent může být obdobím, kdy se naopak intenzivně ozývají naše bolesti – ze ztráty blízkého člověka, bolest samoty, různé strachy.

Někdy prostě není možné připojit se k všeobecnému veselí. A proto jsme v evangelickém kostele v Pardubicích v neděli 14. prosince 2025 uspořádali setkání s názvem „Voda živá – Vánoce, když nám je smutno“. Připojili jsme se tím k akcím, které se konají také v jiných městech po České republice a svůj původ mají v zahraničí pod názvem Blue Christmas.

Chtěli jsme vytvořit prostor pro ty, kteří se o Vánocích necítí dobře. Prostor otevřenosti a přijetí, kde se nemusí předstírat radost. Pro-

stor, kde smutek má své místo, může se postupně proměňovat v tichou blízkost, novou naději a pocit, že v něm nejsme sami.

Tématem setkání byla voda. Voda, ze které vzešel svět, ze které jsme se zrodili. Voda, ►

která proudí naším tělem, ze které žijeme a rosteme. Voda, kterou čerpáme z pramenů i jež zavlažuje shůry. Voda, která smývá špínu, rány, umožňuje znovu začít. Voda jako slzy, které pročišťují a uvolňují. Ve vodě se můžeme také topit, klesat ke dnu. Ale v hlubinách nemusíme být sami, je tam s námi on – blízký, přítel, Bůh.

Prostor kostela byl tematicky vyzdoben – kádě s vodou, plovoucí svíčky, papírové lodičky, tlumená světla. Ticho, hudba. Setkání provázely tóny houslí, violoncella, flétny, kytary a zpěv kapely, která vznikla přímo pro tuto akci. Zazněl šanson *Dyje*, píseň z Taizé *Jdem tmou a nocí*, píseň *Oceány* a na závěr také píseň Anety Langerové *Voda živá*.

Během písně z Taizé měli příchozí možnost zapálit svíčku a pustit ji po vodě. Ztišit se, zapo-

slouchat se do hudby, u vody něco říct, vzpomínat, jen tak být.

Závěrem farářka Hana Ducho pozvala příchozí k modlitbě, ve které vyjádřila prosbu za dny příští, za sílu, blízkost, za proměnu smutku v naději. Děkovala za život, za lásku. Společně jsme se modlili Otčenáš. Prosbou za vodu živou, která nese, připomíná, že v hlubinách je přítomno světlo, občerstvuje v únavě a zavlažuje, když jsme vyprahlí, pak požehnáním vyslala příchozí do dalších dní.

Moc děkujeme všem, kteří do kostela přišli, toužili po naději a povzbuzení, měli odvahu projít smutkem a chtěli být spolu. Děkujeme za pozitivní ohlasy a moc se těšíme na příští rok.

Tereza Šimová, FS Pardubice, foto: archiv sboru

LEUENBERSKÝ SYNOD

Církve společného stolu Páně a kazatelny se sešly v Horních Počernicích

Čtvrtstoletí ekumenické iniciativy nekatolických denominací v České republice

V roce 2025 uplynulo 25 let od doby, kdy se začali pravidelně setkávat delegáti českých církví, které jsou členy Společenství evangelických církví v Evropě (GEKE/CPCE, www.leuenberg.cz), aby se společně modlili, slavili bohoslužby, společně diskutovali o životě ve svých církvích a reagovali na procesy v evropské ekumeně.

Dokument, který před 52 lety propojil církve napříč tradicemi

Společenství evangelických církví v Evropě je pozoruhodným ekumenickým modelem. Sdru-

žuje církve reformované i luterské tradice, církve unionované, tradiční i novější. Zakládajícím dokumentem je tzv. Leuenberská konkordie z roku 1973, která vyjadřuje vzájemné přijetí a uznání. Církve v ní vyjadřují, že navzdory odlišným tradicím a historickým sporům se uznávají navzájem jako církve Kristova, chtějí společně slavit večeři Páně a navzájem si uznávají i ordinovanou službu svých služebníků a služebnic. V praxi to tedy znamená, že se kazatelé a kazatelky mohou vzájemně také zastupovat a sloužit v sesterských církvích. Na nutnost teologické diskuze nad jednotlivými spornými otázkami i výzvami, které přináší doba, však GEKE nereizigňuje, právě naopak. GEKE má své pracovní

skupiny, v nichž se setkávají k rozhovorům teologové a církevní pracovníci z různých regionů, probíhají studijní procesy, do církví se pak vrací dokumenty, které mohou pomoci o tématech mluvit nebo je řešit (témata jsou etická, sociální i dogmatická; např.: eutanazie, migrace, křesťanská řeč o Bohu, večere Páně, sexualita a rodina apod.).

Z českých církví se k Leuenberské koncordii přihlásily Českobratrská církev evangelická (ČCE), Církev bratrská, Církev československá husitská (CČSH), Evangelická církev metodistická (ECM) a Slezská církev evangelická augsburského vyznání (SCEAV). Zasluhou profesora ekumenické teologie Pavla Filipiho se v našem regionu začal scházet tzv. synod českých leuenberských církví (leuenberský synod), který se snaží reflektovat diskuze na úrovni Evropy, podporovat myšlenku „leuenberské provázanosti“ v praxi a hledat způsoby, jak ji uplatňovat.

Letošní leuenberský synod hostili pražští metodisté

Výroční 25. synod se sešel ve dnech 28.–29. listopadu 2025 ve sboru Evangelické církve metodistické v Praze – Horních Počernicích. Své delegáty vyslaly čtyři členské církve, pozvání v hlavní přednášce přijal Martin Vaňáč z Evangelické teologické fakulty a z rady GEKE se zasedání účastnila Eva Guldanová z Evangelické církve augsburského vyznání na Slovensku. Zasedání bylo zahájeno společnou bohoslužbou s večerí Páně za účasti místní ekumeny, kterou vedl duchovní hostitelského sboru Petr Procházka. Inspirativním kázáním o ekumeně jako přátelství, pro které se rozhodujeme, posloužila superintendentka ECM Ivana Procházková.

Martin Vaňáč připomněl souvislosti vzniku synodu, motivace a východiska zakladatelů. V základech leží právě společné rozhodnutí pro společenství – tedy nejen se zdvořile tolerovat, ale společně hledat, nechat si do věcí navzájem

mluvit, podrobovat svá rozhodování teologickému rozhovoru s bratry a sestrami, zkoumat, co spojuje a rozděluje. Vzdělávání, zájem v ekumenické teologii a pěstování vzájemných přátelských vztahů je pro to často stěžejní. Přednáška zaujala delegáty i hosty z řad místních křesťanů.

nové předsednictvo leuenberského synodu v ČR

Sobotní dopoledne bylo věnováno událostem v GEKE za poslední dva roky. Jiří Šamšula (ČCE) referoval o průběhu Valného shromáždění GEKE v rumunském Sibiu, Eva Guldanová o zasedání rady v Bratislavě, Jana Hofmanová představila dokument „Praxe a teologie večere Páně“. V návaznosti na to se delegáti a delegátky ve skupinkách věnovali rozhovoru o praxi večere Páně ve svých sborech.

Pro další dva roky bylo zvoleno předsednictvo ve složení: předsedkyně Jana Hofmanová (ČCE), Jana Křížová (ECM), Vladislav Blahut (SCEAV) a Hana Tonzarová (CČSH). Církev bratrská se zasedání nezúčastnila a v předsednictvu tedy není ani do budoucna zastoupena. Hostitelství příštího synodu, který by se měl konat opět za dva roky, se ujala Slezská církev evangelická a. v.

Jana Hofmanová, mezititulky redakční, foto: FB

SCEAV

Exercicie za zdmi věznice budou nyní standardem

V Pardubicích se uskutečnilo první setkání programu Tichý oddíl

V pondělí 15. prosince 2025 proběhlo ve věznici v Pardubicích slavnostní zahájení standardizovaného programu Tichý oddíl. Akce se zúčastnilo mnoho zástupců organizací, které se na realizaci projektu podílely, od Vězeňské duchovenské péče a duchovní služby přes generální ředitelství Vězeňské služby ČR a vedení pardubické věznice až po město Pardubice a Pardubický kraj.

Výkonný výbor Vězeňské duchovenské péče v čele s předsedkyní Kristýnou Čobanovou se již několik let snažil prosadit a zrealizovat projekt „Tichý oddíl“ v českých věznicích po vzoru projektu „Retreat“, který už dlouhá léta standardně probíhá v norské věznici Halden. Proběhlo mnoho přátelských návštěv norských věznic, výměn zkušeností, ale také mnoho diskuzí a jednání uvnitř Vězeňské služby a dlouhé hledání cest a možností, jak a kde tento projekt zrealizovat v Čechách.

Tichý oddíl stojí na základech ignaciánských exercicií, kdy účastník v režimu, v němž je důležitou složkou ticho, pod vedením lektora rozjímá nad biblickými texty, ale zároveň i nad sebou samotným, nad životem. Pro mnohé to bývá zlomový okamžik, kdy si dotyčný mnoho věcí uvědomí, což bývá startem pro změnu. Už samotné hluboké uvědomění si vlastních chyb a touhu něco změnit lze, zvláště ve vězeňském prostředí, považovat za zázrak.

Ve věznici v Pardubicích se v improvizovaných prostorách nejprve zrealizovalo několik osmidenních turnusů, kterých se účastnilo šest

vězňů z různých věznic dle doporučení místních kaplanů. Ačkoliv v Norsku jeden turnus čítá dvacet jedna dní, i ten zkušební osmidenní přinesl své pozitivní ovoce. Díky tomu se našlo více důvěry a odhodlání realizovat tento projekt v rámci standardizovaných programů Vězeňské služby.

Vedení Věznice Pardubice v čele s ředitelem plukovníkem Jaroslavem Rozsívalem vyhradilo pro tyto účely uvnitř věznice část objektu, ke kterému přináleží i malý dvorek připomínající meditační zahradu. Budova byla ovšem ve velice špatném stavu a byla nutná rekonstrukce, čemuž finančně pomohlo město Pardubice a Pardubický kraj.

Těsně před slavnostním zahájením proběhl první turnus jako již standardizovaný program, kterého se účastnilo šest klientů českých věznic. V rámci zahajovacího programu zrekapitulovaly průběh prvního turnusu lektorka Tichého oddílu Mireia Ryšková a hlavní koordinátorka Kristýna Čobanová. O své zkušenosti se podělila i skupina čerstvých absolventů Tichého oddílu. Hlavním bodem cere-

monie slavnostního zahájení však bylo setkání v jednom z ubytovacích pokojů, který se proměnil v kapli. Zde se četlo z Písma, proběhla přímluvná modlitba a celému projektu „Tichý oddíl“ bylo uděleno požehnání v ekumenickém duchu delegátem České biskupské konference

pro duchovní službu v armádě, vězeňství, u policie a hasičů, biskupem Římskokatolické církve Zdeňkem Wasserbauerem, a předsedou Ekumenické rady církví, synodním seniorem Česko-bratrské církve evangelické Pavlem Pokorným.

Zdeněk Turek, ekumenickarada.cz

REDAKCE

Český bratr se letos bude věnovat ježíšovským tématům

Časopis Český bratr v roce 2026 vstupuje do svého 102. ročníku. Po loňském tematickém cyklu „Tělo a víra“ připravila redakce pro tento rok téma „Ježíš ve všedních situacích“.

V nadcházejícím roce tak bude časopis z různých pohledů nahlížet na různé aspekty Ježíšova pozemského života a hledat v nich inspiraci pro náš každodenní život.

Na co se můžete těšit v roce 2026?
Nabízíme přehled témat jednotlivých čísel a termíny jejich uzávěrek:

ČB 1: Tradice a inovace (uzávěrka: 21. 12. 2025)

ČB 2: Pokušení (uzávěrka: 18. 1. 2026)

ČB 3: Osobní povolání (uzávěrka: 22. 2. 2026)

ČB 4: Ježíšovo učení (uzávěrka: 22. 3. 2026)

ČB 5: Uzdravování (uzávěrka: 19. 4. 2026)

ČB 6: Rozhovory o víře (uzávěrka: 17. 5. 2026)

ČB 7+8: Přátelství přes hranice (uzávěrka: 21. 6. 2026)

ČB 9: Na cestě (uzávěrka: 23. 8. 2026)

ČB 10: Osamění (uzávěrka: 20. 9. 2026)

ČB 11: Komunita (uzávěrka: 18. 10. 2026)

ČB 12: Ježíš a láska (uzávěrka: 22. 11. 2026)

Změny vyhrazeny.

„Rámcem tématu je příběh Ježíšova působení podle evangelií. Oblastí zájmu zde však není Ježíšovo učení, ani jeho příběh od pašijí dále. Účelem tohoto rámce není pouze příběh převyprávět a doplnit interpretacemi. Příběh je tu základ pro něco ještě jiného: jak jednotlivé prvky Ježíšova příběhu asociují všední lidské záležitosti. Smyslem pak je směřovat lidi k životu s Ježíšem a nepoužívat Ježíše jako samozřejmou rekvizitu, popřípadě jako povinný doplněk čehosi. Proto je možná i konfrontace všednosti s tajemstvím, posvátnem a svátkem,“ přibližují Jiří Hoblík a Ondřej Kolář, kteří tematický cyklus rozpracovali.

I nadále mohou do časopisu přispívat také samotní čtenáři – vítáme jak tematické texty, tak i další články, např. názorové či ze života sborů. Svě časopisecké příspěvky zasílejte na adresu ceskybratr@e-cirkev.cz.

Adéla Rozbořilová

DIAKONIE

Spolu. (Paní Dana s pěstounským chlapcem.)

foto: A. Šůra

Až za hranice naděje

Jak pomáhají terapie pěstounským rodinám

Pěstounství je naplňující a intenzivní. Přináší velkou radost a také velkou práci. Děti svěřené do pěstounské péče často trpí vážnými traumaty. V pěstounské rodině se traumat mohou zbavit. Bez podpory to ale nejde. Pěstounské rodiny podporuje služba Adite Diakonie Západ. Dětem s traumaty nabízí terapie. Ty jsou ovšem nákladné. Náklady pomáhá hradit projekt Pevné kořeny: cesta k zotavení z traumatu u dětí v náhradních rodinách. Přispívají na něj dárčí finanční sbírky Krabice od bot, kterým osud dětí není lhostejný.

Pomazlit se? Děsivý zážitek

„Hele, mami, srnka,“ řekla malá Štefinka paní Daně, když se jely projet na kole do lesa. Paní Dana se štěstím rozbrečela. „Najednou jsem měla doma dítě, které vidí dál než na dva metry,“ vysvětluje.

Štefinka byla ještě miminko, když si ji paní Dana vzala k sobě do pěstounské péče. Chystala se holčičce dát veškerou lásku. Těšila se, že děťátko bude lásku opětovat. Cesta k tomu byla ovšem složitější, než si paní Dana dovedla představit. „Dostali jsme holčičku, kterou když jsme si chtěli pochovat, odtáhla se od nás tak daleko, že jsme ji museli přidržovat, aby nespadla,“ vzpomíná paní Dana. „Pochovat si ji, pomazlit se – to pro ni byl děsivý zážitek.“

Taková zkušenost s dítětem, které přišlo k pěstounům, není neobvyklá. Děti, které úřady odebírají biologickým rodičům, mívají za sebou specifické příběhy. Často si s sebou nesou hluboká psychická zranění a nulovou důvěru k okolnímu světu. Cesta k uzdravení bývá dlouhá.

Paní Dana o tom ví své: „Jak naše holčička rostla, tak když jí bylo kolem tří let, vytvořila si ve své obraně proti světu takovou bublinu, která byla asi dva metry veliká.“ Co se nacházelo za touto pomyslnou bublinou, nebyla malá Štefinka schopná vnímat. Smysly měla v pořádku. Zraněná psychika ji však dál než na dva metry nepouštěla.

Pomohly až odborné terapie zaměřené na děti, které už v raném dětství prošly vážným traumatem. Několik sezení se speciálně vycvičeným terapeutem posílilo v malé holčičce důvěru ve svět. Díky odborné pomoci našla odvahu pohlednout na něj bez zábran. Najednou viděla do dálky. I na srnky v lese.

Na dobré cestě. Díky terapiím

Terapie na podporu pěstounských rodin probíhají často hravou či výtvarnou formou. Pro menší děti to jsou nejpřirozenější formy vyjádření. Pro starší děti zase mohou působit léčivě.

Někdy to ale trvá, než se dítě na terapii naladí. „Když jsme začali s terapiemi u Moničky,“ ►

vzpomíná paní Dana, „tak hned bylo jasné, že to bude těžké.“ První rok se Monička terapiím aktivně bránila. Schovávala se pod gauč, pořád se někam ukrývala. „Už jsem si říkala, že to nikam nevede, nikam se to neposouvá,“ vybavuje si paní Dana svou skepsi a únavu.

Chtělo to trpělivost skoro až za hranice nádeje. Potom se však něco změnilo. Pro Moničku přestalo být nepřekonatelně těžké poslouchat něčí pokyny. „Prostě najednou začala spolupracovat,“ říká paní Dana. Všimly si toho i paní učitelky ve školce. „Něco se děje, Monička je jiná,“ hlásily paní Daně. To pro ni bylo potvrzení, že též díky terapiím je její pěstounská rodina na dobré cestě.

Služba Adite Diakonie Západ aktuálně doprovází 220 pěstounských rodin. Pěstounské rodiny všestranně podporuje tak, aby dítě svěřené do pěstounské péče dostalo šanci k šťastnému dětství. Projekt Pevné kořeny v rámci služby Adite pomáhá celkově hradit tyto aktivity: Stabilizace a podpora psychického stavu dětí. Dětem je zprostředkována specializovaná podpora externím terapeutem či psychologem při obtížích jako jsou projevy deprese, úzkosti, sebepoškozování, zhoršení vztahů v rodině, obtíže ve vrstevnických vztazích, potíže ve vzdělávání, celkové zhoršení psychického stavu a další obtíže, které negativně ovlivňují život dítěte i rodiny a není v silách rodiny ani sociálního pracovníka je zvládnout. Jedná se zejména o terapii hrou, dyadickou terapii, My Backpack. Realizace specializované respite podpory dětem a náhradním rodinám. Zapojeným dětem je zprostředkován odlehčovací pobyt, který zahrnuje speciálně vytvořený terapeutický program obsahující zážitkovou terapii. Program je zaměřený na potřebu dětí zažívat bezpečné prostředí, kde dospělí rozumí jejich

potřebám a projevům chování. Jen tak je možné naplnit individuální potřeby dětí s traumatem a pomoci jim zažít nové věci v prostředí klidu, bezpečí a přijetí. Získávání pomůcek, literatury a vybavení pro průběžnou podporu jak práce externích specialistů, tak pracovníků doprovázející služby.

Pěstounské dávky nestačí. Děkujeme dárcům!

Když se řekne, že dítě nemá důvěru ve svět, představíme si ho jako někoho, kdo se schovává v koutě. Nedůvěra ve svět se ale u dětí daleko spíš projevuje potřebou všechno kontrolovat, řídit a neochotou předat řízení někomu jinému. Děti, které si ze své původní rodiny odnášejí hluboká psychická zranění, proto nesnášejí jakékoliv vedení. Všechno si chtějí dělat po svém – a to i v prostředí, které jim dává láskyplnou péči. Proto bývá pěstounství tak náročné a intenzivní.

Paní Dana to jako pěstounka u svých svěřených dětí také zažívá. Terapie však jejím dětem pomáhají získávat důvěru v svět, a tudíž se i nechat druhými vést. „Když své holčičce něco rázně řeknu, poslechne, a přitom se necítí zraněně,“ říká paní Dana. To je veliký pokrok. „I ve škole je pod vedením asistentky schopná pracovat,“ dodává paní Dana. „Občas se ve škole trochu hroutí, ale dokáže se z toho oklepat a školu zvládá.“

Terapie jsou pro pěstounské rodiny zásadní. Avšak nebýt dárců, nemohli by si pěstouni terapeutickou pomoc dovolit. „V žádném případě by na to nestačily pěstounské dávky,“ říká paní Dana. Všem dárkyním a dárcům proto děkuje: „Všechno, co nám pomůže s dětmi pracovat, uzdravovat je, je neskutečně důležité. Moc děkuju!“

Pomoci paní Daně a dalším pěstounům můžete i vy. Přispějte do finanční sbírky Krabice od bot, která po celý rok podporuje děti ohrožené nouzí a nedostatkem lásky: krabiceodbot.cz/financi-sbirka/

Adam Šůra

EKUMENA

Cítil jsem jako odpovědnost naší církve se pro službu nabídnout

Rozhovor s novým předsedou Ekumenické rady církví v ČR Pavlem Pokorným

Jaké to je stát se předsedou Ekumenické rady církví v ČR (ERC)? A jak se tato role propojuje s funkcí synodního seniora Českobratrské církve evangelické? O tom si s Pavlem Pokorným, který byl koncem loňského roku zvolen do čela ERC, povídal právník a zástupce vedoucího tajemníka ÚCK Adam Csukás.

Nedávno jsi byl zvolen předsedou ERC.

Jak se to stalo?

Myslím, že na mě prostě přišla řada. Je tomu tak, že předsedou ERC má být někdo z církevních představitelů těch církví, které jsou jejími členskými církvemi. V uplynulých dvou obdobích to byl biskup Slezské církve evangelické a. v. (SCEAV) Tomáš Tyrlík a teď už byl čas na nějakou změnu, takže jsme o tom mluvili v řídicím výboru. Po pravdě řečeno, nikomu se do toho nechtělo. Ona to asi není moc vděčná funkce. Navíc každý z těch církevních představitelů má hodně starostí se svojí vlastní církví a tohle je nějaká práce navíc. Nicméně já jsem cítil jako odpovědnost naší církve se pro tuhle službu nabídnout.

Vraťme se k průběhu valného shromáždění ERC v listopadu 2025. Jak už jsi zmínil, byla trochu cítit personální

nouze, když se připravovala volba předsednictva. Jak to probíhalo? Kdo byl nakonec zvolen?

Když jsme hledali kandidáty, dotazovali se po církvích a pak jsme navržené kandidáty oslovovali, jestli jsou ochotni volbu přijmout, bylo takových velmi málo. Já jsem s vědomím zmíněné

na valném shromáždění ERC (2025)

odpovědnosti řekl, že do předsednictva můžu zasednout v jakékoliv funkci. Nakonec jsme po domluvách předsednictvo dali dohromady. Prvním místopředsedou je br. Bronislav Matulík z Církve bratrské, druhým místopředsedou biskup Ladislav Devečka z Luterské evangelické církve a. v. Je mi trochu líto, že tam nemáme ženskou představitelku, ale v rámci ERC je jich opravdu nedostatek. ►

Na listopadovém valném shromáždění také probíhal zajímavý rozhovor stran Pravoslavné církve v českých zemích. Jsou-li mé informace správné, došlo k pozastavení jejího členství v ERC. Také jste probírali práci kaplanů. Můžeš nám to trochu přiblížit?

Myslím, že na tom není nic tajemného, je to věc dlouhodobá. Je mi vlastně líto, že je pozastaveno členství Pravoslavné církve v českých zemích, protože to vypadá, jako by se nějak provinila a byla nějakým způsobem zavrženíhodná celá církev, ale tak tomu není. My si pravoslavné tradice vážíme. Osobně znám i některé z jejích kněží i laiků a jejich práce si vážím. Takže je to poněkud smutná věc a týká se to vyslovené vedení Pravoslavné církve v českých zemích a jde o dlouhodobý problém. My jsme si uvědomili, že je-li pozastaveno členství církve, mohla by vzniknout pochybnost o tom, zda kaplani, kteří jsou touto církví vysláni, mohou nadále sloužit, chodit do věznic a nemocnic. Abychom zabránili nedorozumění, připojili jsme druhé

usnesení, kterým říkáme, že kaplani, kteří byli v minulosti vysláni ERC s pověřením své církve, mají toto vyslání i nadále platné. V praxi to znamená, že mohou dále sloužit, ale během toho roku, kdy bylo členství Pravoslavné církve v českých zemích pozastaveno, nebudou pravděpodobně moci být vysláni kaplani noví.

připravila ARO

Kompletní rozhovor si můžete poslechnout na Soundcloudu církve (soundcloud.com/ecirkev) nebo prostřednictvím QR kódu. Dostupný je také na platformě Spotify.

VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE

Vzhled až na prvním místě

Jak hodnocení vzhledu působí na naši psychiku (nejen) v dospívání

Je srpnový večer a já si s účastnicemi a týmem kurzu Pecka povídám o dospívání. Na papír sypeme předsudky zvenčí a potom prožitky zevnitř, které si s ním spojujeme. Prakticky okamžitě a jednomyslně zaznívá: dospívající řeší svůj vzhled.

Ano, povrchní pubertáci řeší, jak vypadají, místo aby se soustředili na něco hlubšího. Jenže padají další klíčová slova: nejistota, pochybnosti o vlastní hodnotě, srovnávání se. Stačí chvilka

vzpomínání, abychom zjistili, že téma vzhledu se záryvá hodně hluboko pod kůži.

Adolescence je složité období. Na jejím počátku stojí dítě, jehož identitu z naprosté většiny definuje jeho okolí. Na otázku, kdo vlastně je, vám nadiktuje svoje jméno, věk, adresu, řekne vám o svých rodičích a sourozencích, o škole, kterou navštěvuje. Možná přidá oblíbené zvíře, koníček nebo jídlo. Představu o svých vlastnostech – jestli je malé nebo velké, chytré nebo hloupé, roztomilé nebo ošklivé – přebírá dítě skoro výhradně z toho, co o něm řeknou dospělí.

Stručně řečeno: o tom, co má dělat, s kým se má vídat a co je pro něj důležité, rozhodují „dospěláci“.

Střih.

Najednou před sebou máme mladého dospělého s vlastní identitou. Očekáváme – trochu idealisticky – že ví, kým je on sám. Zná své vlastnosti a umí rozlišit radu, která ho může posunout, od nejspíše poznámky, kterou je třeba ignorovat a nebrat vážně. Má vlastní žebříček hodnot, nepodlehne každému názoru a trendu a svůj život řídí tak aktivně, jak to jenom situace umožňuje. Umí vyvažovat svůj vlastní vkus a potřeby s očekáváními a nároky, která klade okolní svět.

Taková proměna se nestane jen tak, je dlouhá a připomíná spíš patchwork. Původní identitu je třeba rozstříhat na kousky, některé zachovat, některé zahodit, většinu někam odložit. Jen tak se dá zjistit, kdo jsem doopravdy já. Prázdná místa – a že jich najednou je – bude třeba něčím zaplnit. Mladý adolescent se přimyká k vrstevníkům. Obléká si na sebe nové názory, požadavky,

zájmy. Je konformní, snaží se zapadnout – bojí se totiž, že odlišnost povede jediné k odmítnutí.

S postupem času strach opadá a adolescent má čas vnímat svůj nový oblek. Místy sedí jako ulitý. Některé části je lepší ustríchnout a našít místo nich kousky staré identity, které mu byly bližší. A další díry čekají na ještě úplně jinou látku. Mladý člověk svou identitu ještě mockrát rozstříhá. Testuje, co mu sedí a sluší, našije na ni kousky dalších látek a zase se jich zbaví. Konformitu střídá co největší originalita, vytváří se zbrusu nový oblek pro nové samostatné já.

K čemu ta metafora s oblekem? Šaty přece člověka nedělají. Anebo přece? Tahle velká vnitřní výzva se totiž navenek projevuje přesně tak, jak to zaznělo na Pecce: adolescenti řeší svůj vzhled. Je pro ně zásadním lakmusovým papírkem. My lidé jsme totiž velmi společenské bytosti. Na naše sebeuvědomění a sebehodnocení má zásadní vliv, ke komu se hlásíme a jak vycházíme ze srovnání s ostatními a s představami o tom, jací bychom měli být. Náš vzhled, který je snadno vidět, hraje v obojím důležitou roli. ►

Na první pohled naznačuje, jestli do své sociální skupiny zapadáme, nebo z ní vyčníváme, do jaké patříme subkultury – zkrátka komunikuje za nás. Řešit svůj vzhled znamená aktivně ovlivňovat, kým chci být, kam chci patřit. Dokonce i přesvědčení, že na vzhledu nezáleží, v tom může být paradoxní: dovolí nám přijmout i člověka, který se odlišuje právě tím, že je pro něj důležitý?

Cestu do dospělosti provází pubertální tělesná proměna. Je mnohem nápadnější než to, co se děje uvnitř, a bývá mnohem jednodušší ji komentovat. Vyzdvihnout třeba, o kolik vyzrálejší než dřív je váš hodnotový systém, je velká výzva. Nejsnazší způsob, jak ocenit, že nám mladý člověk zraje před očima? „Ty jsi vyrostl, je z tebe hotový chlap! Taková malá holčička to byla – a najednou je z ní ženská na vdávání!“ Nebo naopak: považujeme za dospělého člověka, kterému „pod nosem sotva roste chmýří?“ Každá podobná věta dospívajícím ukazuje, jak je potřeba vypadat, aby působili dostatečně dospěle a ostatní je brali vážně. Správný vzhled a včas splněné milníky jsou vstupenkou k respektu a uznání – a obava, jestli jim dostojíme, je velkým zdrojem nejistoty.

Navíc je tu ideál krásy. Sice proměnlivý, ale ze své podstaty zkrátka nedosažitelný. Je to s ním jako s uklizeným pokojem: dokonalost považujeme za výchozí stav. Ve skutečnosti ale není běžná a možná jí ani nejde dosáhnout – jen se od ní odchýlit méně či více.

Ve skutečnosti jen málokdo umí vyseknout pochvalu na vzhled tak, aby v ní nebyla skrytá výčitka, urážka, nenavodila strach ze selhání. „Vypadáš teď dobře! Nezhubla jsi náhodou?“ je dobře míněný kompliment. Naše hlava si ho ale

přebere jinak: „Takže doteď jsem dobře nevypadala? Jak moc strašné to se mnou bylo? A co když zase přiberu?“

Prosim, spolkněme námitku, že jsme tím nemysleli nic zlého, že není třeba všude číst skryté významy mezi řádky nebo že ten, s kým mluvíme, přece není žádná přecitlivělá sněhová vločka. Spolkněme i tu druhou, že je přece dobře, když se o své tělo staráme a udržujeme ho v kondici. Ty poznámky se nám totiž zapisují pod kůži, zůstávají tam do dospělosti a hlodají. Tak dlouho, až si začneme myslet, že se vzaly jen tak samy od sebe a že na nich visí naše sebeúcta.

Na závěr si dovolím vzpomínku na cestu ze školy, bylo mi asi třináct let. Měla jsem na sobě zelené silonky a džínovou sukni, se kterou maminka „vymetala“ mládežnické akce. Starší paní naproti mně si mě se zájmem prohlížela. Bylo mi nepříjemně – měla jsem za sebou den věčných pochybností. Tenhle model tehdy opravdu nebyl způsob, jak ve třídě zapadnout. Účes, který ho kompenzoval, naopak nenašel pochopení doma. Mám se teď ještě bát, jestli se paní nepohoršuje nad „dnešní mládeží“? Jenže pak se zvědavě zeptala: „To se teď tak nosí, že?“ Odpověděla jsem jí, že určitě ne, že jsem s tou sukni spíš divná. Zasmála se a říkala: „Ne, já myslím ty díry!“ Moje silonky právě dosloužily. Trapnost mohla být dovršena – pro nikoho nejsem správně a zatím se nad to neumím povznést. Ale nebyla – díky paní ochotné přijmout cokoli, upřímně porozumět tomu, v čem se cítím dobře a co se mi líbí.

*Adéla Švestková, psycholožka a doktorandka
Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity,
foto: ARO*

Jako anděl s polámanými křídly

S Pavlem Hoškem o duchovním profilu Karla Kryla

Profesor religionistiky Pavel Hošek sleduje ve svých knihách náboženské motivy v dílech významných autorů českých i zahraničních: C. S. Lewise, J. R. R. Tolkiena, E. T. Setona, J. Foglara, B. Hrabala, chasidských vypravěčů a nyní nově také Karla Kryla. To, co má tato pestrá plejáda autorů společného, je jejich dlouhodobý vliv na mysl vášnivého a hloubavého čtenáře a posluchače, kterým Pavel Hošek od dětství byl.

Porozumění duchovnímu rozměru života, jemný smysl pro zachycení posvátna, které tito autoři ve svých dílech podmanivým způsobem zprostředkovávají, u něj vzbudilo vášně, se kterou jejich díla dříve hltal a později, jako vysokoškolský pedagog, také odborně a zároveň přístupně pojednával.

Každá z knih o některém z těchto tvůrců je zároveň jeho vyznáním o tom, jak jej upoutali a provázeli již od jeho dětství či mládí. A jistě také díky nim se i Hošek sám stal zaníceným vypravěčem a populárním interpretem, který ve svých pojednáních snoubí akademickou odbornost se šťavnatým podáním. To plyne z jeho osobního zaujetí, se kterým zprostředkovává plody svého dlouhého a intenzivního setkávání s díly těchto pozoruhodných osobností. V případě jeho knih to znamená, že se dobře čtou, a v případě přednášek, že se dobře poslouchají.

Bylo mně jasné, že Karel Kryl by mezi těmi, o kterých Hošek napíše knihu, neměl chybět. Bylo mně to jasné jako někomu, kdo vyrůstal ve stejné době a kdo má Krylovy písně spojené s podobnými vzpomínkami z mládí. Jsem proto osobně velmi rád, že vznikla také knížka o duchovních zdrojích v tvorbě Karla Kryla. Dojem, který při čtení Hoškových knih vyvolává jeho

schopnost pojmenovávat to, co tušíte, a který mnou silně rezonoval právě nad knihou o Krylovi, znázorním pomocí přirovnání. Je to jako když se nakláníte nad propastí a vnímáte tu hloubku pod sebou a trochu se vám z toho točí hlava, jímá vás závrať a tušíte fascinující nezměrnost, která se před vámi otevírá. A zároveň máte při sobě někoho, kdo se tam naklání a dívá s vámi a pomůže vám nahlédnout, co je to za hloubku, která vás tak mrazivě přitahuje. Pomůže vám porozumět tomu, proč vás to tak zaujalo a rozechvělo. A co všechno v tom hlubokém nedohlednu vlastně můžete uvidět.

Konkrétně v textech Karla Kryla pomáhá nahlédnout to, že podmanivost jejich výpovědi nespočívá jen v autentickém podání vnímavého a umělecky nadaného člověka. Není to jen o jeho inteligentní, hluboké, hutné, přímočaré, úderné, mrazivé či humorné poetice. Není to jen o odhodlanosti jeho protestu proti brutalitě vládní moci, proti světovládným ambicím východní mocnosti nebo proti lidské lhostejnosti. Sílu a podmanivost jeho textů tvoří především duchovní rozměr Krylovy bytosti, formovaný biblickým poselstvím, který se často artiku- ►

luje v explicitně křesťanských motivech a symbolech, ale také v četných narážkách a metaforách, které s těmito motivy pracují. Tento rozměr dělá z Krylových písní prorocký zpěv a z Kryla „apoštola v civilu“.

S takto zaměřeným pohledem můžeme sledovat Krylovu biografii, kterou Hošek předkládá na základě dochovaných výpovědí, roztroušených v básních, v písních, v drobných prózách, v esejích, v rozhovorech s novináři a v osobních dopisech, ale také na základě vlastních rozhovorů s řadou lidí, kteří Kryla dlouho a dobře znali. Další obsáhlá kapitola představuje metodu Krylovy tvůrčí práce s Biblí a biblickými postavami, které Kryl pojímá jako archetypy. „Pilát, Jidáš, Herodes, farizej, Kain, Satan, Kristus, kříž, anděl jsou jakási základní slova Krylovy básnické řeči, jsou to šify postojů, dilemat, situací a lidských osudů.“ Aktualizace biblického poselství v Krylových písních pak spočívá v tom, že „řeč náhle a nečekaně přechází z vyprávění o biblické postavě (ve třetí osobě jednotného čísla) do první osoby množného čísla, takže jsme to my posluchači, kdo se ocitá např. v roli Jidáše nebo zapírajícího Petra.“ V tomto duchu

se také andělem s polámanými křídly stává sám Kryl, jak to vyjadřuje již název Hoškovy knihy *Jako anděl s polámanými křídly*.

Hošek je renomovaný vědec, religionista, který používá jasnou metodologii, již také srozumitelně představuje. Výkladové klíče, které k porozumění Krylovu dílu nabízí religionistika, se mu osvědčily. Kniha o Krylovi je odborným vědeckým pojednáním i podle řady dalších parametrů (obsáhlá bibliografie, summary, poznámkový aparát, jmenný rejstřík). Závěrem je však nutno znovu vyzdvihnout, že vysoká vědecká úroveň není na úkor čtenářské přístupnosti. Takže až okouzleně dočteme o Krylovi, můžeme začít přemýšlet o tom, kdo bude dalším z knižně pojednaných velkých inspirátorů Hoškova bohatého vnitřního života a pronikavého intelektu.

*Hošek, Pavel: Jako anděl s polámanými křídly.
Praha, Centrum pro studium demokracie a kultury
2025, 220 s.*

Lukáš Klíma, farář

RECENZE

Doufat a jednat se stvořením

Kniha modliteb a myšlenek environmentálního hnutí

Sbírkou modliteb a příručky se čtením z Písma v těchto dnech rozšířila sbírka textů *Doufat a jednat se stvořením*, které tematizují lidské místo v celku božího stvoření a naléhavost péče o dobrého vztahu ke stvořenému světu.

Publikace nabízí slova lidem, kteří současný stav životního prostředí vnímají také jako problém duchovní a chtějí svou starost vkládat do modliteb, společně ji sdílet a vyjadřovat. Za vydáním sbírky stojí ekumenická síť Společný do-

mov, která pořádá vzdělávací a duchovní akce a zprostředkovává v českém prostředí myšlenky ekoteologie.

Hned v úvodu autoři odkazují na souvislost s Dobou stvoření, která se v posledních letech celosvětově stále více propisuje do církevních kalendářů a bývá v bohoslužbách připomínána v průběhu podzimu. Již několik let vznikají pro tuto příležitost v ekumenické spolupráci materiály pro bohoslužby a modlitby, které jsou pře-

kládány i do češtiny péčí iniciativy Žít Laudato si.

V příručce může čtenáře na první pohled zaujmout a potěšit žánrová pestrost i bohatství tradic, z nichž autoři čerpali. Vzhledem k tomu, že se jedná o sbírku, texty se od sebe liší jazykově, rozsahem i možným použitím. Nalezneme zde básně, citáty i modlitby, převážně z novějších tradic. Zajímavé by bylo doplnit soubor o slova běžně užívaná v bohoslužbách (např. texty písní, biblické texty) s touto tematikou, která jsou věřícím křesťanům známá, jen je někdy nevnímáme v jejich hloubce a v kontextu celého stvoření. Částečně tuto funkci plní kapitola s odkazy na tematické biblické oddíly.

Osobně jsem v souboru ocenila především poezii, námět na křížovou cestu nebo tematický examen. Řada dalších textů by se mohla stát inspirací pro vlastní modlitby, zamyšlení, přípravy k pobožnostem a setkáním. Doslovné užití textů v liturgii se mi u mnohých nezdá příliš vhodné, vzhledem k složitějším formulacím nebo ne zcela obratně působícímu překladu. Některé teologické výpovědi překvapí, možná jsou

velkou zkratkou nebo jen nečekané, ale právě proto zajímavé k promýšlení, diskuzím a modlitebním chvílím nad tématem, které se týká každého z nás.

Kniha vychází za grantové podpory Světové luterské federace Praha. Zdarma ji lze získat na vyžádání od spolku Společný domov (spolecny-domov.cz).

*Osičková, Veronika – Vrchlabský, Adam (eds.):
Doufat a jednat se stvořením. red. Pavel Šidák
a Jan Zámečník. Třebíč, FIBOX 2025.*

Jana Hofmanová

DOPISY ČTENÁŘŮ

Může malá změna přinést velkou budoucnost?

V poslední době v našem sboru i v rozhovorech s lidmi z jiných sborů často zaznívá otázka, jak budeme v budoucnu financovat běžný život církve. S blížícím se koncem státní podpory se to netýká jen velkých rozhodnutí na synodu, ale i úplně obyčejných věcí: zda bude mít kdo vést bohoslužby, kdo se bude věnovat dětem, jestli si sbor poradí s opravami či s diakonickou prací. V malých sborech je to často ještě citlivější, protože na vše bývá jen několik obětavých lidí.

Při těchto úvahách mě napadla jedna možnost, která není novou daní ani žádnou povinností. Spíš drobný prostor k rozhodnutí, které by mohlo mít překvapivě velký dopad. Šlo by o to, aby každý, kdo chce, měl možnost rozhodnout o malé části své už zaplacené daně z příjmu a nasměrovat ji přímo svému sboru. Nešlo by o nic navíc, nic, co by musel stát přerozdělovat. Jen o možnost říct: „Tahle malá část toho, co jsem už odvedl, může jít tam, kde vidím smysl.“ ►

Abych si udělal představu, přepočítal jsem to na běžnou situaci. U průměrné mzdy v ČR by šlo zhruba o čtyři až pět tisíc korun ročně. Když to člověk slyší, možná to nezní jako mnoho. Ale pokud by takto rozhodlo třeba padesát nebo sto lidí ve sboru, vytvořila by se částka, která už umožní skutečně plánovat – a ne jen doufat, že se nějak zvládne další rok.

Model, o kterém mluvím, je jednoduchý: stát daně vybírá tak jako tak. Ale kdyby existovala možnost vyplnit kolonku nebo připojit krátké prohlášení, že určitá malá část té už zaplacené daně smí být poukázána konkrétní neziskové nebo církevní organizaci, mohly by z toho těžit nejen sbory, ale i další veřejně prospěšná díla. V některých zemích to lidé běžně využívají pro podporu škol, nemocnic, dobrovolnických sdružení nebo právě církevních společenství. Nejde o žádnou „novou daň“, ale o svobodné rozhodnutí o jejím malém zlomku.

Pro náš sbor – a pro mnohé další – by taková možnost znamenala jistotu, že práce, která se dnes často drží jen díky velkému úsilí několika lidí, bude mít nějaký další pevný bod. Nešlo by o náhradní řešení ani o převzetí odpovědnosti

za sbor státem. Odpovědnost zůstává na nás. Ale měli bychom v ruce nástroj, který je jednoduchý, spravedlivý a pro mnohé i dostupnější než každoroční dary.

Mám za to, že o takové možnosti má smysl začít uvažovat. Ne jako o něčem hotovém nebo vybojovaném, ale jako o jednom z možných kroků, které by naší církvi mohly v budoucnu pomoci. Synodní rada už se podobnými otázkami zabývala a prostor pro nové nápady existuje. Chci do té debaty přispět pohledem člověka z malého venkovského sboru, kde vidíme, jak rychle může i malá částka změnit atmosféru – od napětí k tomu, že si můžeme dovolit plánovat dopředu.

Když o tom přemýšlím, vrací se mi slova apoštola Pavla: „Každý ať dává, jak uznal za vhodné...“ (2K 9,7). Myslím, že tahle svoboda je důležitá i v tom, jak sami chceme podporovat své společenství. A možná že právě malý krok – možnost rozhodnout o nepatrné části daně, kterou už stejně odvádíme – může být jedním z nástrojů, které našim sborům umožní žít dál, nejen přežívat.

Jaromír Března, člen malého sboru na Vysočině

Budiž světlo ve všech domácnostech!

Vánoce máme za sebou a za okny se matně rýsuje nový rok. Co asi přinese? Bude lepší než ten minulý? Snad, doufejme. V nejistotě si rádi vypomáháme osvědčenou radou, něčím tradičním, co zaručeně zabere. Saháme po staletími prověřených metodách, jak dosáhnout toho či onoho. Tak například: Na Nový rok o slepičí krok. Vadí vám tma? Nejste fandové brzkého stmívání? Tato vědecky podložená pranostika vám vlije naději do žil hned zkraje roku. Už to bude jen a jen lepší. A což teprve na Hromnice! Věřte tomu a dosáhnete zlepšení své nálady. Ale zpátky na začátek. Pokud se chcete mít v novém roce dobře, měli jste si dát hned první den čočkovou polévku. Finanční i zdravotní benefity jsou tímto zaručeny.

Budete mít dost sil i prostředků na plnění novoročních předsevzetí. Tradičně se většina lidí snaží v novém roce splnit tyto úkoly: zhubnout, přestat kouřit, přestat pít, trávit více času s rodinou, chodit pravidelně do kostela apod.

Výše zmíněné tradice a požadavky většina lidí uznává a vnímá je jako vítané zpestření každodenní rutiny.

Já bych se však ráda zastala jedné opomíjené, dalo by se říci ne příliš atraktivní tradice, nad kterou každoročně kroutí hlavou ne jeden muž, a i některá žena.

Lapidárně řečeno, jde o mytí oken. Nejednou slyším: „To snad není pravda! Proč chce mýt na Vánoce okna? Každý Vánoce, každý Vánoce, furt to samý!“

Podívejme se však na tuto zdánlivě nesmyslnou tradici, která každoročně naruší často zdánlivou vánoční pohodu tisíců rodin. Odpověď je jednoduchá, jako z pohádky. Abych tě lépe viděla! Každý rozumný člověk jistě uzná, že v zimě je méně světla. Zatímco v létě se svádí

boj o zrno, v zimě pro změnu o sluneční paprsek. Zkrátka a dobře, umytými okny se k vám do bytu dostane mnohem více světla než skrz ta špinavá. A to nemluvím o lepším výhledu ven při chabém denním osvětlení. Doufám, že tato inovace v myšlení nad zavrhanou tradicí dopomůže k osvětlení více domácností a zářivějšímu prožití příštích vánočních svátků. Na přemýšlení máte celý nový rok, takže budiž světlo!

Pavla Hájíčková, foto: pexels.com

Narodil se Kristus Pán, veselme se. (Adventní koncert pěveckého sboru Nota v evangelickém kostele, Boskovice 21. 12. 2025.)

foto: archiv FS Boskovice

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

Šéfredaktorka:

Adéla Rozbořilová

Jazyková redaktorka:

Ester Karásková

Členové: Pavel Hanych, Jiří

Hoblík, Jiří Hofman, Jana

Hofmanová, Ondřej Kolář, Lenka

Ridzoňová, Martin Sabo, Adam

Šůra

NA OBÁLCE

evangelický farář Jiří Šamšula při

techno bohoslužbě na Setkání

křesťanů (Frankfurt n. Odrou,

červen 2024)

foto: ARO

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

Uzávěrka únorového čísla

ČB 2/2026 je 18. 1. 2026.

BANKOVNÍ SPOJENÍ:

číslo účtu: 179521067/0300

IBAN: CZ93

03000000000179521067

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové

podobě: Diakonie ČCE,

Klimentská 18, 110 05

Praha 1, tel.: 222 316 306,

732 324 956

e-mail: szp@scps.diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.

Janáčkovo nábřeží 1075/27

150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12×

ročně, jednotlivá čísla 45 Kč

roční předplatné 450 Kč

do zahraničí 1300 Kč

Informace o předplatném podá,

objednávky rozšiřuje

(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,

111 21 Praha 1,

tel.: 224 999 236,

e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,

Facebook: Český bratr,

instagram.com/ceskybratr

www.ceskybratr.cz

– audioverze

– řazení podle rubrik

– verze v PDF ke stažení

ISSN 1211-6793

V letošním roce se věnujeme tematickému cyklu s názvem Ježíš ve všedních situacích.

ALIANČNÍ TÝDEN MODLITEB

11-18/1/2026

Setkání se vzkříšeným

česká evangelikální aliance

Přehled jednotlivých čísel časopisu Český bratr v r. 2026

- ČB 1/2026** | Tradice a inovace (uzávěrka: 21. 12. 2025)
- ČB 2/2026** | Pokušení (uzávěrka: 18. 1. 2026)
- ČB 3/2026** | Osobní povolání (uzávěrka: 22. 2. 2026)
- ČB 4/2026** | Ježíšovo učení (uzávěrka: 22. 3. 2026)
- ČB 5/2026** | Uzdravování (uzávěrka: 19. 4. 2026)
- ČB 6/2026** | Rozhovory o víře (uzávěrka: 17. 5. 2026)
- ČB 7+8/2026** | Přátelství přes hranice (uzávěrka: 21. 6. 2026)
- ČB 9/2026** | Na cestě (uzávěrka: 23. 8. 2026)
- ČB 10/2026** | Osamění (uzávěrka: 20. 9. 2026)
- ČB 11/2026** | Komunita (uzávěrka: 18. 10. 2026)
- ČB 12/2026** | Ježíš a láska (uzávěrka: 22. 11. 2026)

Změny vyhrazeny.

ČESKÝ
BRATR

Česká biskupská konference a
Ekumenická rada církví v ČR zvou

TÝDEN MODLITEB ZA JEDNOTU KŘESŤANŮ

„Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději
jste byli povoláni.“ (Ef 4,4)

18.–25. ledna 2026

Více informací na: ekumenickarada.cz/tmzjk